

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) № 897/2014 НА КОМИСИЯТА**от 18 август 2014 година****за определяне на специални разпоредби за изпълнението на програми за трансгранично сътрудничество, финансирани по Регламент (ЕС) № 232/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейски инструмент за съседство**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 291 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 232/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на Европейски инструмент за съседство ⁽¹⁾, и по-специално член 12 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 236/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за определяне на общи правила и процедури за изпълнението на инструментите на Съюза за финансиране на външната дейност ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 2 от него,

като има предвид, че:

- (1) Един от аспектите на Регламент (ЕС) № 232/2014 е свързан със сътрудничеството, от една страна, между една или повече държави — членки на Европейския съюз и, от друга страна, една или повече партньорски държави, посочени в приложение I, и/или Руската федерация, което се осъществява по протежението на общата им част от външната граница на Съюза с цел засилване на трансграничното сътрудничество („ТГС“).
- (2) С Регламент (ЕС) № 236/2014 се определят правилата за изпълнението на помощ, които са общи за всички инструменти за външна дейност.
- (3) В Регламент (ЕС) № 232/2014 се предвижда приемането на правила за изпълнение, с които се определят специални разпоредби за изпълнението на програмите за трансгранично сътрудничество. Тези правила съдържат *inter alia* разпоредби относно: процента и методите на съфинансиране; съдържанието, подготовката, изменението и приключването на съвместни оперативни програми; ролята и функцията на програмните структури, включително техния статус, конкретна насоченост, отчетност и отговорност, описание на системите за управление и контрол и условия за техническото и финансовото управление на подкрепата от Съюза; процедурите за възстановяване на средства във всички участващи държави; мониторинга и оценката; осигуряването на видимост и информационните дейности; споделеното и непрякото управление.
- (4) В програмния документ, предвиден в член 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 232/2014, се определят стратегическите цели, които трябва да бъдат постигнати чрез трансгранично сътрудничество, както и тематичните цели и очакваните индикативни резултати от това сътрудничество и в него се съдържа списъкът на съвместните оперативни програми, които трябва да бъдат създадени.
- (5) Трансграничното сътрудничество следва да се осъществява чрез многогодишни съвместни оперативни програми, които обхващат сътрудничество по граница или група граници и включват многогодишни приоритети, които имат последователен набор от тематични цели и които могат да бъдат изпълнени с подкрепата от Съюза.
- (6) Необходимо е да бъдат изготвени правила за изпълнение, които съдържат подробни разпоредби за изпълнението на програми за трансгранично сътрудничество, финансирани по Регламент (ЕС) № 232/2014, и едновременно с това дават възможност на участващите държави да проявят известна гъвкавост по отношение на подробните договорености относно организирането и изпълнението на конкретните програми, като се отчитат особеностите на всяка програма. Въз основа на този принцип и в съответствие с настоящия регламент участващите държави следва да представят съвместно предложения за съвместни оперативни програми за приемане от Комисията съгласно член 10, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 232/2014.
- (7) Като се има предвид, че всички участващи държави трябва да участват в програмните структури за вземане на решения, а задачите по изпълнението обикновено се възлагат на управляващ орган в държава членка, са необходими правила, уреждащи организационната структура, която изпълнява функциите на управляващ орган, и разделението на функциите между всички органи, които са част от програмните структури, както и в рамките на всеки такъв орган.

⁽¹⁾ ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 27.

⁽²⁾ ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 95.

- (8) Въз основа на опита, натрупан през програмния период 2007—2013 г., Комисията няма да носи автоматично крайната отговорност за възстановяването на средства в партньорските държави. Поради това в правилата за изпълнение са включени нови разпоредби, с които се дават по-големи отговорности на участващите държави по отношение на управлението, контрола и одита. Програмите трябва да определят свои системи за управление и контрол въз основа на тези правила. Партньорските държави трябва да оказват съдействие на управляващите органи при изпълнението на програмите, като създадат национални органи, контактни точки за контрол и група одитори.
- (9) В съответствие с член 10, параграф 8 от Регламент (ЕС) № 232/2014, при необходимост, между участващите държави и управляващия орган се подписват споразумения, съдържащи разпоредби, които не са включени в споразуменията за финансиране, подписани с партньорските държави или Руската федерация.
- (10) Въз основа на опита, натрупан през програмния период 2007—2013 г., процедурите и правилата за отпускане на безвъзмездни средства, разработени от Комисията за външните дейности, вече няма да бъдат задължителни. При програмите следва да се разреши прилагането на процедури, разработени от участващите държави, при положение че се спазват някои стандарти, посочени в настоящия регламент.
- (11) В съответствие с член 7, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 232/2014 финансирането по настоящия регламент може да бъде обединено с финансиране по съответни други регламенти на Съюза. Това ще даде възможност за прехвърляне на финансиране от Регламент (ЕС) № 232/2014 към програми, финансирани по Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾. Еквивалентно правило съществува в Регламент (ЕС) № 231/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾ във връзка с прехвърлянето на финансиране към Регламент (ЕС) № 232/2014, за да се обезпечи участието на бенефициерите по Регламент (ЕС) № 232/2014 в програмите за трансгранично сътрудничество, които са предмет на този регламент. Тези нови правила ще опростят процедурите за управление, свързани с участието на тези държави в програмите.
- (12) Тъй като програмите обикновено се изпълняват чрез споделено управление, системите за управление и контрол следва да отговарят на правилата на Съюза, по-специално Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾ и Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията⁽⁴⁾, както и на Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета⁽⁵⁾. Комисията следва да гарантира, че по време на изпълнението на програмите финансовите средства на Съюза се използват съгласно приложимите правила.
- (13) Тези мерки са в съответствие със становището на комитета, създаден с Регламент (ЕС) № 232/2014.
- (14) За да се даде възможност за навременно програмиране и изпълнение на програмите, настоящият регламент следва да влезе в сила на третия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ПЪРВА ЧАСТ

ПРЕДМЕТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се определят подробни разпоредби за изпълнението на програми за трансгранично сътрудничество, както е посочено в член 12 от Регламент (ЕС) № 232/2014 и в член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 236/2014.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно специални разпоредби за подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 259).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 231/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на инструмент за предприемаческа помощ (ИПП II) (ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 11).

⁽³⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L 362, 31.12.2012 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „програма“ означава съвместна оперативна програма по смисъла на член 10 от Регламент (ЕС) № 232/2014;
- б) „участващи държави“ означава всички държави членки, партньорските държави по ТПС и всяка държава от Европейското икономическо пространство, която участва в програмата;
- в) „програмен документ“ означава документът, който е посочен в член 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 232/2014 и който определя стратегическите цели, списъка на програмите, индикативните многогодишни разпределения на средства за всяка програма и допустимостта по географски признак на програмите;
- г) „програмна област“ означава основни региони, съседни региони, главните социални, икономически или културни центрове и териториалните единици, посочени съответно в член 8, параграфи 3 и 4 от Регламент (ЕС) № 232/2014;
- д) „основни региони“ означава териториалните единици, посочени в член 8, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 232/2014, и граничните райони в географски единици по Инструмента за предприсъединителна помощ и в държави от Европейското икономическо пространство, както е определено в програмния документ;
- е) „съседни региони“ означава териториалните единици, посочени в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 232/2014, и териториалните единици, съседни на основни региони в географски субекти по Инструмента за предприсъединителна помощ и в държави от Европейското икономическо пространство;
- ж) „съвместен комитет за мониторинг“ означава съвместният комитет, който отговаря за мониторинга на изпълнението на програмата;
- з) „управляващ орган“ означава органът или структурата, определени от участващите държави като отговарящи за управлението на програмата;
- и) „национален орган“ означава субектът, определен от всяка участваща държава, който носи крайната отговорност за оказването на подкрепа на управляващия орган при изпълнението на програмата на територията на участващата държава;
- й) „съвместен технически секретариат“ означава структурата, създадена от участващите държави, за да оказва съдействие на органите на програмата;
- к) „финансови инструменти“ означава мерки на Съюза за финансова подкрепа, предоставяна като допълнителна подкрепа с цел реализиране на една или повече конкретни цели на политиките на Съюза. Инструментите може да бъдат под формата на капиталови или квазикапиталови инвестиции, заеми или гаранции или други инструменти за поделение на риска, като по целесъобразност може да бъдат комбинирани с безвъзмездни средства;
- л) „партньорски държави по ТПС“ означава държавите и териториите, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 232/2014, Руската федерация и бенефициерите, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 231/2014, при наличието на съфинансиране съгласно този регламент;
- м) „нередности“ означава всяко нарушение на споразумение за финансиране, договор или приложимо право, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, участващ в изпълнението на програмата, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправилен разход в бюджета на Съюза;
- н) „финансово участие на Съюза“ означава частта от допустимите разходи по програмата или проекта, която се финансира от Съюза;
- о) „договор“ означава договор за обществена поръчка или договор за безвъзмездни средства, сключен в рамките на програмата;
- п) „големи инфраструктурни проекти“ означава проекти, включващи набор от строителни работи, дейности или услуги, с които се цели изпълнението на точно определена неделима задача, чрез която се преследват ясно определени цели от общ интерес с оглед на осъществяването на инвестиции, които имат трансгранично въздействие и ползи и при които от бюджета са заделени най-малко 2,5 милиона евро за придобиването на инфраструктура;

- р) „междинно звено“ означава всяка публична или частна структура, която действа на отговорността на управляващ орган или която изпълнява задължения от името на такъв орган спрямо изпълняващите проекти бенефициери;
- с) „изпълнител“ означава физическо или юридическо лице, с което е сключен договор за обществена поръчка;
- т) „бенефициер“ означава физическо или юридическо лице, с което е подписан договор за безвъзмездни средства;
- у) „счетоводна година“ означава периодът от 1 юли до 30 юни, с изключение на първата счетоводна година, по отношение на която означава периодът от началната дата за допустимостта на разходите до 30 юни 2015 г. Последната счетоводна година е от 1 юли 2023 г. до 30 септември 2024 г. Когато става въпрос за непряко управление с международна организация по смисъла на член 80, счетоводната година е финансовата година;
- ф) „финансова година“ означава периодът от 1 януари до 31 декември.

ВТОРА ЧАСТ

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ДЯЛ I

ОБЩА РАМКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

ГЛАВА 1

Програми

Член 3

Подготовка

Всяка програма се подготвя чрез общо споразумение между всички участващи държави в съответствие с Регламент (ЕС) № 232/2014, програмния документ и настоящия регламент.

Член 4

Съдържание

Всяка програма съдържа по-специално следната информация:

1. Въведение: кратко описание на стъпките за подготвянето на програмата, включително информация относно консултациите и действията, предприети за включването на участващите държави и други заинтересовани страни в подготвянето на програмата.
2. Описание на програмната област:
  - а) основни региони: списък на допустимите териториални единици, както е посочено в програмния документ, и, когато е приложимо, разширяване на допустимостта в съответствие с член 8, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 232/2014 и в съответствие с изискванията, посочени в програмния документ;
  - б) съседни региони, когато е приложимо: списък на съседните региони, обосновка на включването им в съответствие с изискванията, посочени в програмния документ, и определените от участващите държави условия за тяхното участие в програмата;
  - в) главни социални, икономически или културни центрове, посочени в член 8, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 232/2014, когато е приложимо: списък на центрoвете, подредени по приоритет, обосновка на включването им в съответствие с изискванията, посочени в програмния документ, и условията за тяхното участие в програмата, за които са взели решение участващите държави;
  - г) карта на програмната област, на която е отбелязано наименованието на всяка териториална единица и, когато е приложимо, се прави разлика между териториалните единици, посочени в букви а), б) и в);
  - д) в допълнение към описанието на програмната област, когато е приложимо, в програмата се посочва намерението да се използва член 10, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 232/2014 при условията, посочени в програмния документ.

3. Стратегия на програмата:

- a) описание на стратегията на програмата, включително избора на тематични цели и съответни приоритети съгласно разпоредбите на програмния документ;
- b) обосновка на избраната стратегия, която се основава на:
  - анализ на социално-икономическото положение и на екологичната обстановка в програмната област от гледна точка на силните страни и слабостите и потребностите в средносрочен план, произтичащи от този анализ.
  - описание на заключенията, направени вследствие на предишен опит от трансгранични програми;
  - въз основа на по-широка консултация със заинтересованите страни, информация относно съгласуваността с други, финансирани от Съюза програми в съответните държави и региони и анализ на съгласуваността с националните и регионалните стратегии и политики;
  - анализ на риска и мерки за намаляването му;
- v) описание на обективно проверими показатели, по-специално:
  - очакваните резултати за всеки приоритет и съответните показатели за резултатите с базова стойност и целева стойност;
  - показатели за крайните продукти за всеки приоритет, включително количествено изразена целева стойност, които се очаква да допринесат за резултатите;
- г) описание на начините, по които ще бъдат засегнати следните междусекторни теми, когато това е приложимо: демокрация и права на човека, устойчивост на околната среда, равенство на половете и ХИВ/СПИН.

4. Структури и назначаване на компетентните органи и структурите за управление:

- a) състава и задачите на Съвместния комитет за мониторинг;
- b) управляващия орган и процедурата по определянето му;
- v) националните органи на всички участващи държави, по-специално органа във всяка участваща държава, посочен в членове 20 и 31, и когато е приложимо, структурите за оказване на подкрепа, различни от посочените в букви д) и е);
- г) процедурата за създаване на съвместния технически секретариат и филиали и задачи, когато това е приложимо;
- д) одитния орган и членовете на групата одитори;
- е) структурата или структурите, определени за контактни точки за контрол във всички участващи държави, и нейните/техните задачи съгласно член 32;

5. Изпълнение на програмата:

- a) кратко описание на системите за управление и контрол в съответствие с член 30;
- b) график за изпълнението на програмата;
- v) описание на процедурите за подбор на проекти в съответствие с член 30;
- г) описание на естеството на подкрепата по приоритет в съответствие с член 38, включително списък на проектите, които трябва да бъдат подбрани чрез процедура за пряко възлагане или участие във финансови инструменти. Описанието съдържа също така индикативен график за подбора на проекти, които ще бъдат финансирани в съответствие с член 41;
- д) описание на предвиденото използване на техническа помощ и приложимите процедури за възлагане на договори;
- е) описание на системите за мониторинг и оценка заедно с индикативен план за извършването на мониторинг и оценка през целия период на изпълнение на програмата;

- ж) комуникационната стратегия за целия програмен период и индикативен план за информационните и комуникационните дейности за първата година;
- з) информация относно изпълнението на регулаторните изисквания, определени в Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- и) индикативен финансов план, съдържащ две таблици (без да се прави разделение по участваща държава):
  - таблица, в която за всяка тематична цел и техническа помощ се посочват годишните предварителни бюджетни задължения и плащания, за които е предвидена подкрепа от Съюза. Бюджетните кредити за първата година съдържат разходите за подготвителни действия съгласно член 16;
  - таблица, в която за всяка тематична цел и техническа помощ се посочват предварителният размер на бюджетните кредити на подкрепата от Съюза и съфинансирането за целия програмен период;
- й) правила относно допустимостта на разходите, посочени в членове 48 и 49;
- к) разпределението на отговорностите между участващите държави в съответствие с член 74;
- л) правилата относно трансфера, използването и мониторинга на съфинансирането;
- м) описание на информационните системи за предаване и обмен на компютризирани данни между управляващия орган и Комисията;
- н) езика/езиците, приет/приети от програмата в съответствие с член 7.

Член 5

Приемане

1. В срок до една година от одобрението на програмния документ участващите държави съвместно представят на Комисията предложение за програма, съдържащо всички елементи, посочени в член 4. Участващите държави потвърждават в писмен вид, че са съгласни със съдържанието на програмата, преди тя да бъде представена на Комисията.
2. Комисията проверява дали програмата съдържа всички елементи, посочени в член 4. Комисията прави оценка на съгласуваността на програмата с Регламент (ЕС) № 232/2014, с програмния документ, с настоящия регламент и с друго съответно законодателство на Съюза. Оценката засяга по-специално:
  - а) качеството на анализа, неговата съгласуваност с предлаганите приоритети и с други финансирани от Съюза програми;
  - б) точността на финансовия план;
  - в) съответствието с Директива 2001/42/ЕО.
3. В срок до три месеца от датата на представяне на програмата Комисията представя коментарите си и иска да бъдат внесени необходимите изменения. В срок до два месеца от искането на Комисията участващите държави предоставят цялата необходима информация. В срок до шест месеца от датата на представяне на програмата Комисията я одобрява, при условие че всички нейни коментари са били надлежно взети предвид. Комисията може да удължи тези срокове в зависимост от естеството на исканите изменения.
4. Всяка програма се приема с решение на Комисията за целия програмен период в съответствие с член 10, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 232/2014.

Член 6

Адаптиране и изменение

1. Адаптиране на програмата, което не засяга значително нейното естество и цели, се смята за несъществено. По-специално:
  - а) кумулативни промени, възлизащи на не повече от 20 % от първоначално предвиденото финансово участие на Съюза за всяка тематична цел или техническа помощ, или изменения съгласно параграф 2, свързани с прехвърляне между тематични цели или от техническа помощ към тематични цели;
  - б) кумулативни промени, възлизащи на не повече от 20 % от първоначално предвиденото финансово участие на Съюза за всяка тематична цел, или изменения съгласно параграф 2, свързани с прехвърляне от тематични цели към техническа помощ.

⁽¹⁾ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30).

Посочените в буква а) промени във финансовия план на програмата могат да бъдат направени директно от управляващия орган с предварителното съгласие на Съвместния комитет за мониторинг. Управляващият орган уведомява Комисията за всяка от тези промени най-късно в следващия годишен доклад и предоставя на Комисията цялата необходима допълнителна информация.

В случая на посочените в буква б) промени управляващият орган трябва да потърси предварителното съгласие както на Съвместния комитет за мониторинг, така и на Комисията.

2. В отговор на обосновано искане от Съвместния комитет за мониторинг или по инициатива на Комисията, след като е провела консултации със Съвместния комитет за мониторинг, програмите могат да бъдат изменени вследствие на едно от следните:

- а) преразглеждане на програмния документ;
- б) съществени социално-икономически промени или значителни промени в програмната област;
- в) трудности при изпълнението;
- г) промени във финансовия план, надхвърлящи маржа на гъвкавост, посочен в параграф 1, или промяна, която засяга значително естеството и целите на програмата;
- д) одити, мониторинг и оценки.

3. Исканията за изменение на програми са надлежно обосновани и отразяват очакваното въздействие от промените в програмата.

4. Комисията прави оценка на информацията, предоставена в съответствие с параграфи 2 и 3. Ако Комисията има коментари, управляващият орган ѝ представя цялата необходима допълнителна информация. В срок до пет месеца от представянето на искането за изменение Комисията го одобрява, при условие че всички нейни коментари са били надлежно взети предвид.

5. Всяко изменение на програма в случаите, посочени в параграф 2 или в член 66, параграф 5, се приема с решение на Комисията и може да наложи изменение на посочените в членове 8 и 9 споразумения за финансиране.

Член 7

Използване на езици

1. Всяка програма използва един или повече официални езика на Съюза като работни езици. Освен това участващите държави могат да вземат решение да използват като работни езици други езици, които не са официални за Съюза. Изборът на работен език или работни езици се описва в програмата съгласно член 4.

2. За да се вземе под внимание партньорският характер на програмите, бенефициерите могат да представят на управляващия орган документи относно своя проект на националния си език, при условие че тази възможност е изрично посочена в програмата и че съвместният комитет за мониторинг осигури чрез управляващия орган устния и писмения превод, които може да се окажат необходими.

3. Разходите за устен и писмен превод за всички езици, избрани от програмата, се поемат от бюджета за техническа помощ на равнище програма или от бюджета за всеки отделен проект на равнище проект.

ГЛАВА 2

Споразумения за финансиране

Член 8

Споразумения за финансиране с партньорските държави по ТГС

1. Комисията сключва споразумения за финансиране с всяка от партньорските държави по ТГС. Споразумения за финансиране могат да бъдат подписани също така от останалите участващи държави и от управляващия орган или от държавата, в която е установен управляващият орган.

2. Споразуменията за финансиране се подписват не по-късно от края на годината, която следва годината на решението на Комисията за приемане на програмата. Независимо от това, когато дадена програма обхваща повече от една партньорска държава по ТГС, всички страни подписват поне едно споразумение за финансиране преди тази дата. Останалите партньорски държави по ТГС могат да подпишат своите съответни споразумения за финансиране след това. До влизането в сила на споразумението за финансиране външният компонент на програмата със съответната партньорска държава по ТГС, не може да бъде стартиран. Когато дадена програма се съфинансира съгласно Регламент (ЕС) № 231/2014 и обхваща повече от една партньорска държава по ТГС, всички страни подписват поне едно споразумение за финансиране с участваща партньорска държава от списъка в приложение I към Регламент (ЕС) № 232/2014 или с Руската федерация не по-късно от края на годината, която следва годината на решението на Комисията за приемане на програмата.

Член 9

Споразумения за финансиране с партньорските държави по ТГС, в които се предвижда съфинансиране

1. Когато съфинансиране от партньорска държава по ТГС се прехвърли на управляващия орган, посоченото в член 8 споразумение за финансиране се подписва също така от другите участващи държави членки и партньорски държави по ТГС и от управляващия орган или от държавата, в която е установен управляващият орган.

2. Това споразумение за финансиране съдържа разпоредби относно съфинансирането от партньорската държава по ТГС, свързани с:

- а) размера;
- б) предвиденото използване и условията за използване, включително условията за кандидатстване;
- в) реда и условията за извършване на плащанията;
- г) финансовото управление;
- д) воденето на отчетност;
- е) задълженията за докладване;
- ж) проверки и контрол;
- з) нередности и възстановяване на средства.

ГЛАВА 3

Други споразумения или меморандуми за разбирателство

Член 10

Съдържание

Управляващият орган може да сключва с участващите държави меморандуми за разбирателство или други споразумения, които съдържат разпоредби относно дадена програма, по-специално относно национално съфинансиране, конкретни финансови отговорности, одити и възстановяване на средства.

Съдържанието на тези меморандуми за разбирателство или други споразумения трябва да бъде в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент и с разпоредбите на споразумението или споразуменията за финансиране.

ГЛАВА 4

Изпълнение

Член 11

Методи на изпълнение

Програмите се изпълняват обикновено чрез споделено управление с държави членки в съответствие с член 59 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012. Участващите държави могат да предложат изпълнение чрез непряко управление от страна на партньорската държава по ТГС или на международна организация в съответствие с член 60 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

Програмите, изпълнявани чрез непряко управление, са уредени в трета част от настоящия регламент.

ДЯЛ II

СЪФИНАНСИРАНЕ

Член 12

Процент на съфинансиране

1. Съфинансирането възлиза на най-малко 10 % от финансовото участие на Съюза.
2. По възможност съфинансирането се разпределя равномерно през целия срок на програмата, за да се гарантира, че до края на програмата ще бъде постигната минималната цел от 10 %.
3. Предоставената по програмата помощ е в съответствие с приложимите правила на Съюза относно държавната помощ по смисъла на член 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Член 13

Източници на съфинансиране

1. Съфинансирането се осигурява от източници, различни от Съюза.
2. За всяка програма участващите държави имат правото свободно да определят източника, размера и разпределението на съфинансирането.
3. Ако партньорска държава по ТГС реши да прехвърли съфинансирането си на управляващия орган, договореностите относно предоставянето, използването и мониторинга на съфинансирането се определят в споразумението за финансиране, посочено в член 9, и, когато е приложимо, в споразуменията, посочени в член 10.
4. Във всички останали случаи договореностите относно съфинансирането могат да се определят в споразуменията, посочени в член 10.

Член 14

Непарично участие

1. Всяко безплатно предоставяне на нефинансови ресурси от трета страна се смята за непарично участие на равнище програма или проект. Разходите за персонала, работещ по проект или програма, не се смятат за непарично участие, но могат да се смятат за част от минималното съфинансиране от 10 %, посочено в член 12, когато се заплащат от бенефициерите или от участващите държави.
2. Непаричното участие не е допустим разход и не може да се смята за част от минималното съфинансиране от 10 %, посочено в член 12.

ДЯЛ III

ПЕРИОД НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 15

Период на изпълнение

Периодът на изпълнение на всяка програма започва най-рано на датата на приемане на програмата от Комисията и най-късно на 31 декември 2024 г.

Член 16

Начален етап на програмата

1. При споделено управление програмата започва в участващите държави членки при получаване на нотификацията, посочена в член 25, параграф 4, с което Комисията информира, че не възнамерява да изиска посочените в този член документи или че няма коментари. Участващите държави могат да започнат подготвителните действия, необходими за създаването на системите за управление и контрол, по-рано. Свързаните с това разходи са допустими в съответствие с член 36.

2. При непрякото управление, посочено в членове 80 и 82, програмата започва в участващите държави членки след влизането в сила на споразумението, с което задачите по изпълнението на бюджета се възлагат на международна организация или на партньорска държава по ТГС.
3. Освен това могат да бъдат предприети следните допълнителни подготвителни действия, необходими за започването на програмата:
  - a) създаване на управляващия орган и, когато е приложимо, на съвместния технически секретариат;
  - b) провеждане на първите заседания на съвместния комитет за мониторинг, в който участват също представители на партньорските държави по ТГС, които все още не са подписали споразумение за финансиране или в които споразумението за финансиране все още не е влязло в сила;
  - в) подготвяне и стартиране на процедурите за подбор на проекти и възлагане на договори с клауза за спиране, обвързана с влизането в сила на споразуменията за финансиране.
4. В очакване на влизането в сила на съответните споразумения за финансиране могат да бъдат започнати единствено подготвителните действия, посочени в параграфи 1 и 3, със съответната партньорска държава по ТГС.

Член 17

Преустановяване на програмата

1. Когато нито една от партньорските държави по ТГС не е подписала съответното споразумение за финансиране преди посочената в член 8, параграф 2 дата, програмата се преустановява.

Годишните траншове от Европейския фонд за регионално развитие, които са вече поети като задължения, продължават да са достъпни за своя нормален жизнен цикъл, но могат да се използват само за дейности, които се извършват изцяло в съответните държави членки и за които са сключени договори преди решението на Комисията за преустановяване. Управляващият орган предава на Комисията окончателния доклад в тримесечен срок след приключването на договорите и Комисията действа в съответствие с параграфи 2 и 3.

2. Когато програмата не може да бъде изпълнена поради проблеми, възникнали в отношенията между участващите държави, и в други надлежно обосновани случаи, Комисията може да реши да преустанови програмата преди крайния срок за изпълнение по искане на съвместния комитет за мониторинг или по своя инициатива след консултация със съвместния комитет за мониторинг.

3. При преустановяване на програмата управляващият орган представя окончателния доклад в шестмесечен срок от решението на Комисията. След уравняване на предишните плащания за предварително финансиране Комисията плаща окончателното салдо или, когато е приложимо, издава нареждане за възстановяване на средства. Освен това Комисията отменя салдото на поетите задължения.

Като алтернатива може да бъде взето решение за намаляване на бюджетните средства за програмата в съответствие с член 6, параграф 2, буква в).

4. В случаите, посочени в параграфи 1 и 2, подкрепата от Европейския фонд за регионално развитие, която представлява годишни траншове, за които все още не са поети задължения, или годишни траншове, за които са били поети и впоследствие отменени задължения изцяло или отчасти в рамките на същата бюджетна година, и която не е била преразпределена към друга програма от същата категория програми за външно сътрудничество, се разпределя към вътрешните програми за трансгранично сътрудничество в съответствие с член 4 от Регламент (ЕС) № 1299/2013.

Подкрепата съгласно Регламент (ЕС) № 232/2014, която представлява годишни траншове за които все още не са поети задължения, или годишни траншове, за които са били поети и впоследствие отменени задължения изцяло или отчасти в рамките на същата бюджетна година, се използва за финансирането на други програми или проекти, допустими съгласно Регламент (ЕС) № 232/2014.

Член 18

Проекти

1. Договорите за големи инфраструктурни проекти, избрани чрез процедура за пряко възлагане, се подписват и участието във финансовите инструменти се осигурява преди 30 юни 2019 г.
2. Всички други договори се подписват преди 31 декември 2021 г.
3. Всички дейности по проекта, финансирани от програмата, приключват най-късно на 31 декември 2022 г.

Член 19

Приключване на програмата

1. Между 1 януари 2023 г. и 30 септември 2024 г. могат да се извършват единствено дейности, свързани с приключването на програмата.
2. Дадена програма се смята за приключена, когато:
  - а) всички договори, сключени по програмата, са приключили;
  - б) окончателното плащане е било платено или възстановено;
  - в) оставащите бюджетни кредити са били отменени от Комисията.
3. Приключването на програмата не засяга правото на Комисията да направи на по-късен етап финансови корекции по отношение на управляващия орган или бенефициерите, ако окончателният размер на програмата или проектите трябва да бъде адаптиран в резултат на контрол или одит, извършен след датата на приключването.

ДЯЛ IV

ПРОГРАМНИ СТРУКТУРИ

Член 20

Назначаване на органи и управленски структури

1. Участващите държави избират за управляващ орган национален, регионален или местен публичен орган или структура или частноправна структура със задача за публична услуга. Един и същ управляващ орган може да бъде избран за повече от една програма.
2. Участващите държави определят национален, регионален или местен публичен орган или структура, функционално независим/а от управляващия орган, за единствен одитен орган. Одитният орган се намира в държавата членка, в която е установен управляващият орган. Един и същ одитен орган може да бъде определен за повече от една програма.
3. Едно или повече междинни звена могат да бъдат определени да изпълняват определени задачи на управляващия орган на негова отговорност. Съответните договорености между управляващия орган и междинните звена се оформят официално в писмена форма. Междинното звено гарантира платежоспособността си и компетенциите си в съответната област, както и своя административен и финансов капацитет.
4. Участващите държави определят в системите за управление и контрол и, когато е приложимо, в споразуменията за финансиране, посочени в членове 8 и 9, и/или в споразуменията, посочени в член 10, правилата, уреждащи техните отношения с управляващия орган и одитния орган, отношенията между тези органи и отношенията между тези органи и Комисията.
5. Държавата членка, в която е установен управляващият орган, може по своя инициатива да посочи координационна структура, натоварена със задачата да поддържа връзка с Комисията и да ѝ предоставя информация, да координира действията на останалите определени органи и да насърчава хармонизираното прилагане на приложимото право.
6. Всяка участваща държава определя:
  - а) национален орган, който оказва подкрепа на управляващия орган при управлението на програмата в съответствие с принципа на добро финансово управление;
  - б) контактна точка за контрол, която оказва подкрепа на управляващия орган при упражняването на контрол върху задълженията, произтичащи от програмата;
  - в) представител в групата одитори, посочена в член 28, параграф 2;
  - г) представители в съвместния комитет за мониторинг, посочен в член 21.

ГЛАВА 1

Съвместен комитет за мониторинг

Член 21

Съвместен комитет за мониторинг

В тримесечен срок от датата на приемането на програмата от Комисията участващите държави създават съвместния комитет за мониторинг.

Член 22

Състав на съвместния комитет за мониторинг

1. Съвместният комитет за мониторинг се състои от един или повече представители, определени от всяка участваща държава. Представителите се определят в зависимост от функциите, а не на лична основа. Съвместният комитет за мониторинг може да определи други лица за наблюдатели.
2. Когато е възможно и целесъобразно, участващите държави осигуряват подходящо участие на всички заинтересовани страни, и по-специално на местни представители, включително организации на гражданското общество и местни органи, за да гарантират участието им в изпълнението на програмата.
3. Комисията участва в работата на съвместния комитет за мониторинг като наблюдател. Тя получава покана за всяко заседание на съвместния комитет за мониторинг по същото време като представителите на участващите държави. Комисията може да реши дали да участва или не в цялото или в част от всяко заседание на съвместния комитет за мониторинг.
4. Съвместният комитет за мониторинг се председателства от един от своите членове, от представител на управляващия орган или от друго лице, както е определено в процедурния правилник.
5. Представител на управляващия орган, на съвместния технически секретариат или на междинното звено, посочено в член 20, параграф 3, се определя за секретар на съвместния комитет за мониторинг.

Член 23

Функциониране

1. Съвместният комитет за мониторинг изготвя и приема процедурния си правилник с единодушие.
2. Съвместният комитет за мониторинг се стреми да взема решенията с консенсус. Той може да подложи някои решения на гласуване, особено свързаните с окончателния подбор на проектите и размера на предоставените им безвъзмездни средства, в съответствие със своя процедурен правилник.
3. Всяка участваща държава има еднакъв брой гласове независимо от броя представители, които е определила.
4. Секретарят, Комисията или друг наблюдател нямат право да гласуват.
5. Председателят на съвместния комитет за мониторинг изпълнява функцията на модератор и води дискусиите. Председателят има право да гласува, когато е представител на участваща държава.
6. Съвместният комитет за мониторинг заседава поне веднъж годишно. Той се свиква от своя председател по искане на управляващия орган или при надлежно обосновано искане на участваща държава или на Комисията. Също така той може да взема решения чрез писмена процедура по инициатива на своя председател, на управляващия орган или на участваща държава в съответствие с процедурния си правилник.
7. След всяко заседание на съвместния комитет за мониторинг се изготвя протокол за подпис от председателя и секретаря. Копие от този протокол се предава на представителите на участващите държави, Комисията и всеки друг наблюдател.

Член 24

Функции на съвместния комитет за мониторинг

1. Съвместният комитет за мониторинг следи изпълнението на програмата и напредъка ѝ към постигането на нейните приоритети, като използва обективно проверими показатели и свързани с тях целеви стойности, определени в програмата. Съвместният комитет за мониторинг разглежда всички въпроси, засягащи изпълнението на програмата.
2. Съвместният комитет за мониторинг може да издава препоръки към управляващия орган относно изпълнението на програмата и нейната оценка. Той осъществява мониторинг на действията, предприети вследствие на неговите препоръки.
3. По-специално съвместният комитет за мониторинг:
  - а) одобрява работната програма и финансовия план на управляващия орган, включително предвиденото използване на техническа помощ;
  - б) осъществява мониторинг на изпълнението на работната програма и финансовия план от страна на управляващия орган;
  - в) одобрява критериите за подбор на проекти, които ще бъдат финансирани от програмата;
  - г) отговаря за процедурата за оценка и подбор, приложима към проектите, които ще бъдат финансирани от програмата;
  - д) одобрява предложенията за изменение на програмата;
  - е) разглежда всички доклади, предадени от управляващия орган, и при необходимост взема целесъобразни мерки;
  - ж) разглежда спорни случаи, представени на вниманието му от страна на управляващия орган;
  - з) разглежда и одобрява годишния доклад, посочен в член 77;
  - и) разглежда и одобрява годишния план за мониторинг и оценка, посочен в член 78;
  - й) разглежда и одобрява годишните планове за информационни и комуникационни дейности, посочени в член 79.
4. Без да се засяга параграф 3, буква г), съвместният комитет за мониторинг може да сформира комитет за подбор на проекти, който ще действа на негова отговорност.

ГЛАВА 2

Управляващ орган

Член 25

Определяне

1. Управляващият орган, избран от участващите в програмата държави, преминава процедура на определяне в държавата членка, в която е установен, като за тази цел се взема решение на подходящо равнище.
2. Процедурата на определяне се основава на доклад и становище на независима одитна структура, която прави оценка на съответствието на системите за управление и контрол, включително ролята на междинните звена в тях, с критериите за определяне, посочени в приложение I към настоящия регламент. Одитната структура взема предвид, когато е приложимо, дали системите за управление и контрол за програмата са подобни на създадените за предходния програмен период, както и всички доказателства за тяхното ефективно функциониране.

Независимата одитна структура е одитният орган или друг публично- или частноправен орган, който разполага с необходимия капацитет за одит и е функционално независим от управляващия орган. Тя изпълнява задачите си в съответствие с международно приетите стандарти за одит.

3. Държавата членка представя на Комисията официалното решение, посочено в параграф 1, възможно най-скоро след приемането на програмата от страна на Комисията.

4. В двумесечен срок от получаването на официалното решение, посочено в параграф 1, Комисията може да поиска доклада и становището на независимата одитна структура и описанието на системата за управление и контрол във връзка по-специално с частите относно подбора на проекти. Ако Комисията не възнамерява да поиска тези документи, тя нотифицира за това държавата членка възможно най-скоро. Ако Комисията поиска тези документи, тя може да направи коментари в двумесечен срок от получаването им, като документите трябва да бъдат преразгледани, като се вземат предвид коментарите. Когато Комисията няма първоначални или по-нататъшни коментари, тя нотифицира за това държавата членка възможно най-скоро.

5. Ако наличните резултати от одита и контрола показват, че определеният орган вече не отговаря на критериите, посочени в параграф 2, държавата членка посочва на подходящо равнище нужните корективни действия и предвид сериозността на проблема определя изпитателен срок, в който да се предприемат тези корективни действия.

Ако определеният орган не успее да изпълни нужните корективни действия в рамките на посочения от държавата членка изпитателен срок, държавата членка отнема на съответното равнище статута му на определен орган.

Държавата членка незабавно нотифицира Комисията:

- когато определен орган е подложен на изпитателен срок, и предоставя информация за корективните действия и съответния изпитателен срок; или
- когато след изпълнението на корективните действия изпитателният срок е прекратен; или
- когато статутът на определен орган е отнет.

Без да се засяга прилагането на член 61, нотифицирането за поставянето на определената структура на изпитателен срок от страна на държава членка не води до прекъсване на обработването на исканията за плащания.

Ако на управляващия орган бъде отнет статутът на определен орган, участващите държави определят нов орган или структура, както е посочено в член 20, параграф 1, за да поеме функциите на управляващия орган. Тази структура или орган преминава процедурата на определяне, предвидена в параграф 2, и Комисията се нотифицира за това в съответствие с параграф 4. Тази промяна налага изменение на програмата съгласно член 6.

Член 26

Функции на управляващия орган

1. Управляващият орган носи отговорност за управлението на програмата в съответствие с принципа на добро финансово управление и за гарантирането на това, че решенията на съвместния комитет за мониторинг са в съответствие с приложимото право и разпоредби.
2. По отношение на управлението на програмата управляващият орган:
  - а) подпомага работата на съвместния комитет за мониторинг и му предоставя информацията, необходима за изпълнението на неговите задачи, по-специално данни относно напредъка на оперативната програма при постигането на нейните очаквани резултати и цели;
  - б) изготвя и, след одобрението на съвместния комитет за мониторинг, представя на Комисията годишния доклад и окончателния доклад;
  - в) обменя с междинните звена, съвместния технически секретариат, одитния орган и бенефициерите информация, която е необходима за изпълнението на техните задачи или на проекта;
  - г) създава и поддържа компютризирана система за записването и съхраняването на данни за всеки проект, необходими за мониторинга, оценката, финансовото управление, контрола и одита, включително данни за отделните участници в проектите, когато е приложимо. По-специално той записва и съхранява техническите и финансовите доклади за всеки проект. Системата предоставя всички данни, необходими за изготвянето на исканията за плащания и годишните отчети, в това число записи на подлежащите на събиране суми, на събраните суми и на сумите, намалени в резултат на отмяната на цялото финансово участие в проект или програма или на част от него;
  - д) извършва, когато е приложимо, проучвания във връзка с оценката на въздействието върху околната среда на равнище програма;
  - е) изпълнява плановете за информационни и комуникационни дейности в съответствие с член 79;

- ж) изпълнява плановете за мониторинг и оценка в съответствие с член 78.
3. По отношение на подбора и управлението на проектите управляващият орган:
- а) изготвя и стартира процедурите за подбор;
  - б) управлява процедурите за подбор на проекти;
  - в) предоставя на главния бенефициер документ, съдържащ условията за подкрепа за всеки проект, включително плана за финансиране и сроковете за изпълнение;
  - г) подписва договори с бенефициерите;
  - д) управлява проекти.
4. По отношение на техническата помощ управляващият орган:
- а) управлява процедурите за възлагане на договори;
  - б) подписва договори с изпълнителите;
  - в) управлява договорите.
5. По отношение на финансовото управление и контрола на програмата управляващият орган:
- а) проверява дали услугите, доставките или строителните работи са извършени, доставени и/или монтирани и дали разходите, декларирани от бенефициерите, са заплатени от тях, както и дали това съответства на приложимото законодателство, правилата на програмата и условията за подкрепа на проектите;
  - б) гарантира, че бенефициерите, участващи в изпълнението на проектите, поддържат отделна счетоводна система или подходящ счетоводен код за всички трансакции, отнасящи се до даден проект;
  - в) въвежда ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите при отчитане на установените рискове;
  - г) установява процедури, с които гарантира, че с всички документи относно разходите и одитите, необходими за осигуряването на адекватна одитна следа, се борави в съответствие с изискванията на член 30;
  - д) изготвя декларацията и годишното обобщение за управлението, посочени в член 68;
  - е) изготвя и предава на Комисията исканията за плащания в съответствие с член 60;
  - ж) изготвя годишните отчети;
  - з) взема под внимание резултатите от всички одити, извършени от одитния орган или на негова отговорност, при изготвянето и предаването на исканията за плащания;
  - и) поддържа компютризирани счетоводни записи на декларираните пред Комисията разходи и на плащанията, направени към бенефициерите;
  - й) води счетоводство на сумите, подлежащи на събиране, и на сумите, намалени в резултат на отмяната на всички безвъзмездни средства или на част от тях.
6. Проверките по параграф 5, буква а) включват следните процедури:
- а) административни проверки за всяко подадено от бенефициерите искане за плащания;
  - б) проверки на място във връзка с проекта.
- Честотата и обхватът на проверките на място са пропорционални на размера на безвъзмездните средства за даден проект и на равнището на риска, установен при тези проверки и одити от одитния орган по отношение на системите за управление и контрол като цяло.
7. Проверките на място във връзка с проекта съгласно параграф 6, буква б) могат да се извършват на база извадка.
8. В случай че институцията, в която се намира управляващият орган, е също бенефициер в рамките на програмата, уредбата относно проверките, посочени в параграф 5, буква а), гарантира адекватно разделение на функциите.

Член 27

Съвместен технически секретариат и филиали

1. Участващите държави могат да вземат решение за създаването на съвместен технически секретариат, който се описва в програмата в съответствие с член 4.
2. Съвместният технически секретариат оказва съдействие на управляващия орган, на съвместния комитет за мониторинг и, когато е приложимо, на одитния орган при изпълнението на съответните им функции. По-специално той уведомява потенциалните бенефициери за възможностите за финансиране по програми и оказва съдействие на бенефициерите при изпълнението на проектите. Той може да бъде назначен също така като междинното звено, посочено в член 20, параграф 3.
3. След решение на участващите държави в държавите могат да бъдат създадени филиали. Задачите на филиалите се описват в програмата и могат да включват комуникационни и информационни дейности и оказване на съдействие на управляващия орган при оценката на проекта и проследяването на неговото изпълнение. В никакъв случай на филиала не може да бъде възложена задача, предполагаща упражняването на публична власт или на правомощие за вземане на решения по собствена преценка във връзка с проектите.
4. Функционирането на съвместния технически секретариат и на филиалите се финансира от бюджета за техническа помощ.

ГЛАВА 3

Одитен орган

Член 28

Функции на одитния орган

1. Одитният орган на програмата гарантира провеждането на одити на системите за управление и контрол, на подходяща извадка от проекти и на годишните отчети на програмата.
2. Одитният орган се подпомага от група одитори, състояща се от представител на всяка участваща държава в програмата.
3. Когато одитите се извършват от структура, различна от одитния орган, одитният орган гарантира, че тази структура има необходимата функционална независимост.
4. Одитният орган гарантира, че одитната дейност се извършва в съответствие с международно признатите стандарти за одит.
5. В деветмесечен срок от подписването на първото споразумение за финансиране в съответствие с член 8, параграф 2 одитният орган представя на Комисията одитна стратегия за извършването на одитите. В одитната стратегия се определят методиката на одита на годишните отчети и проектите, методът за подбор на извадка за одита на проектите и планирането на одитите за текущата счетоводна година и следващите две счетоводни години. Одитната стратегия се актуализира ежегодно от 2017 г. до края на 2024 г. Когато за няколко програми се прилага обща система за управление и контрол, може да бъде изготвена единна стратегия за одит на съответните програми. Актуализираната одитна стратегия се представя на Комисията заедно с годишния доклад за програмата.
6. В съответствие с член 68 одитният орган изготвя:
  - а) одитно становище относно годишните отчети за предходната счетоводна година;
  - б) годишен одитен доклад.

Когато за няколко програми се прилага обща система за управление и контрол, информацията, изисквана по буква б), може да бъде обхваната в един доклад.

Член 29

Сътрудничество с одитния орган

Комисията си сътрудничи с одитния орган за координацията на неговите одитни планове и методи и незабавно обменя резултатите от проведените одити на системите за управление и контрол на съответната програма.

ДЯЛ V

СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Член 30

Общи принципи на системите за управление и контрол

1. Системите за управление и контрол включват:
  - а) функциите на всяка структура, участваща в управлението и контрола, включително разделението на функциите в самата структура и тяхната вътрешна организация в съответствие с принципа на разделение на функциите между тези структури и в самите тях;
  - б) процедури за гарантиране на правомерността и редовността на декларираните разходи;
  - в) електронни системи с данни за счетоводство, съхраняване, мониторинг и докладване;
  - г) системи за мониторинг и докладване в случаите, в които отговорната структура е възложила изпълнението на задачи на друга структура;
  - д) механизми за извършване на одит на функционирането на системите за управление и контрол;
  - е) системи и процедури за осигуряване на надеждна одитна следа;
  - ж) процедури за предотвратяване, откриване и поправяне на нередности, включително на измами, и за събиране на недължимо платени суми заедно с лихвите;
  - з) процедури за възлагането на договори за техническа помощ и процедури за подбора на проекти;
  - и) ролята на националните органи и отговорностите на участващите държави в съответствие с член 31.
2. Управляващият орган гарантира, че системите за управление и контрол на програмата са създадени в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент и функционират ефективно.

Член 31

Национални органи и отговорности на участващите държави

1. Националният орган, определен съгласно член 20, параграф 6, буква а), *inter alia*:
  - а) отговаря за създаването и ефективното функциониране на системите за управление и контрол на национално равнище;
  - б) осигурява цялостната координация на институциите, участващи в изпълнението на програмата на национално равнище, в това число *inter alia* институциите, действащи като контактни точки за контрол и като член на групата одитори;
  - в) представява своята страна в съвместния комитет за мониторинг.

За партньорските държави по ТГС националният орган е структурата, която носи крайната отговорност за изпълнението на разпоредбите на споразумението за финансиране, посочено в членове 8 и 9.

2. Участващите държави оказват подкрепа на управляващия орган при изпълнението на задължението му, посочено в член 30, параграф 2.
3. Участващите държави предотвратяват, откриват и поправят нередности, включително измами, и събират недължимо платени суми заедно с всички лихви съгласно член 74 на своята територия. Те незабавно нотифицират управляващия орган и Комисията за тези нередности и ги държат в течение на развитието на свързаните административни и съдебни производства.
4. Отговорностите на участващите държави във връзка с недължимо платени суми на бенефициер са посочени в член 74.

5. Извършването на финансова корекция от страна на Комисията не засяга задължението на управляващия орган да събира вземания по членове 74 и 75, нито задължението на държавите членки да събират държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз и съгласно член 14 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета ⁽¹⁾.

Член 32

Структури за одит и контрол

1. Разходите, декларирани от бенефициера в подкрепа на искане за плащания, се проверяват от одитор или от компетентен публичен служител, който е независим от бенефициера. Одиторът или компетентният публичен служител проверява дали декларациите от бенефициера разходи и приходите по проекта са реални, вписани точно и допустими в съответствие с договора.

Тази проверка се извършва въз основа на договорена процедура, при която се спазват:

- а) Международният стандарт за свързаните по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“, публикуван от Международната федерация на счетоводителите (МФС);
- б) Етичният кодекс на професионалните счетоводители, изготвен и публикуван от Съвета по международни етични стандарти за счетоводители към МФС.

За публичните служители посочените процедури и стандарти се определят на национално равнище, като се отчитат международните стандарти.

Одиторът трябва да изпълнява поне едно от посочените по-долу изисквания:

- а) да е член на национална счетоводна или одитна структура или институция, която на свой ред е член на МФС;
- б) да е член на национална счетоводна или одитна структура или институция. Когато тази организация не е член на МФС, одиторът поема ангажимент да извърши работата в съответствие със стандартите и етичния кодекс на МФС;
- в) да е регистриран като задължителен одитор в публичния регистър на публична структура за надзор в държава членка в съответствие с принципите на публичния надзор, посочени в Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾;
- г) да е регистриран като задължителен одитор в публичния регистър на публична структура за надзор в партньорска държава по ТГС, при условие че този регистър отговаря на принципите за публичен надзор, посочени в законодателството на съответната държава.

Публичният служител притежава необходимия технически опит за извършването на проверката.

2. Освен това управляващият орган извършва собствени проверки съгласно член 26, параграф 5, буква а) и член 26, параграф 6. За целите на извършването на проверки в цялата програмна област управляващият орган може да получи съдействие от контактните точки за контрол.

Участващите държави предприемат всички възможни мерки, за да окажат подкрепа на управляващия орган при изпълнението на задачите му за контрол.

3. Одитният орган гарантира провеждането на одити на системите за управление и контрол, на подходяща извадка от проекти и на годишните отчети на програмата, както е посочено в член 28. Групата одитори, посочена в член 28, параграф 2, се създава в тримесечен срок от определянето на управляващия орган. Тя изготвя свой процедурен правилник. Групата одитори се председателства от одитния орган, определен за програмата.

Всяка участваща държава може да упълномощи одитния орган да извършва пряко своите задължения на нейна територия.

4. Гарантира се независимостта на структурата(ите), посочен(и) в параграфи 1, 2 и 3.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 659/1999 от 22 март 1999 г. на Съвета за установяване на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за ЕО (ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 1).

⁽²⁾ Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета (ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87).

Член 33

Контрол от страна на Съюза

1. Комисията, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и всеки външен одитор, упълномощен от тези институции и структури, могат да правят проверка на използването на средства от Съюза от страна на управляващия орган, бенефициерите, изпълнителите, подизпълнителите и трети страни при получаването на финансова подкрепа, като преглеждат документи и/или извършват проверки на място. Във всеки договор изрично се посочва, че тези институции и структури могат да упражняват правомощието си за контрол по отношение на помещенията, както и на документите и информацията, независимо от начина, по който те се съхраняват.
2. Комисията се уверява, въз основа на наличната информация, включително решението за определяне, годишната декларация за управлението, годишните контролни доклади, годишното одитно становище, годишния доклад и одитите, извършени от националните структури и структурите на Съюза, че системите за управление и контрол отговарят на изискванията на настоящия регламент и функционират ефективно.
3. Комисията може да поиска от управляващия орган да предприеме необходимите действия, за да гарантира ефективността на системите за управление и контрол и редовността на разходите.

ДЯЛ VI

ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ

Член 34

Бюджет за техническа помощ

1. За техническа помощ могат да бъдат заделени не повече от 10 % от общия размер на финансовото участие на Съюза. В надлежно обосновани случаи и при споразумение с Комисията може да бъде заделен по-голям дял.
2. Размерът на техническата помощ следва да отразява реалните нужди на програмата, по-специално като се отчитат фактори като общия бюджет на програмата, размерите на географската област, обхваната от програмата, и броя на участващите държави.

Член 35

Цел

1. Дейностите, свързани с техническата помощ, включват подготовка, управление, мониторинг, оценка, информационни дейности, комуникационни дейности, изграждане на контакти, разглеждане на жалби, контрол и одит, свързани с изпълнението на програмата, както и дейности за засилване на административния капацитет за изпълнението на програмата.
2. Техническата помощ за дейностите, посочени в параграф 1, следва да се използва както за нуждите на програмните структури, така и за тези на бенефициерите.
3. Разходите за дейности по популяризиране и изграждане на капацитет, направени извън програмната област, могат да бъдат поети в границите, определени в член 39, параграф 2, и при условие че посочените в него изисквания са изпълнени.

Член 36

Допустимост

1. Към разходите за техническа помощ се прилагат *mutatis mutandis* изискванията за допустимост, посочени в член 48. Разходите, свързани със служителите от участващите държави, работещи по програмата, могат да се смятат за допустими като разходи за техническа помощ. Избягват се успоредните системи за възнаграждения и предоставянето на допълнителни средства. Посочените в член 49 разходи не се смятат за допустими като разходи за техническа помощ.
2. Посочените в член 16 разходи за подготвителни действия са допустими при представянето на програмата на Комисията съгласно член 4, но не по-рано от 1 януари 2014 г., при условие че програмата е одобрена от Комисията съгласно член 5.

Член 37

Правила за обществени поръчки

1. Ако за изпълнението на годишния план за използване на бюджета за техническа помощ е необходима обществена поръчка, договърът трябва да бъде възложен при спазване на следните правила:
  - а) когато субектът е установен в държава членка, той прилага националните закони, подзаконови и административни разпоредби, приети във връзка със законодателството на Съюза, приложимо към правилата за обществени поръчки, или правилата за поръчки, посочени в дял IV на втора част от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 и в дял II на втора част от Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012;
  - б) във всички останали случаи съответните правила за обществени поръчки се описват в споразумението за финансиране, посочено в членове 8 и 9, или в споразуменията, посочени в членове 81 и 82.
2. Във всички случаи се прилагат правилата относно националността и произхода, посочени в членове 8 и 9 от Регламент (ЕС) № 236/2014.
3. Обществените поръчки от страна на филиалите трябва да бъдат ограничени до обикновените текущи разходи и разходите за комуникационни дейности и дейности по осигуряването на видимост.

ДЯЛ VII

ПРОЕКТИ

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 38

Естество на подкрепата

1. Проект е поредица от дейности, определени и управлявани във връзка с целите, крайните продукти, резултатите и въздействията, които той има за цел да постигне в рамките на определен период от време и бюджет. Целите, крайните продукти, резултатите и въздействията следва да допринасят за приоритетите, посочени в програмата.
2. Финансовото участие от програма за проекти се осигурява чрез безвъзмездни средства и, по изключение, чрез трансфери за финансови инструменти. Проектите, финансирани чрез безвъзмездни средства, подлежат на разпоредбите в глави 2—4.
3. Безвъзмездни средства се отпускат на проекти, подбрани чрез покани за представяне на предложения в съответствие с правилата, изложени в програмата, освен в надлежно обоснованите извънредни случаи в член 41.
4. Делът на участието на Съюза в големи инфраструктурни проекти и на участието във финансови инструменти, посочено в член 42, не може да надвишава 30 %.

Член 39

Условия за финансиране

1. Проектите могат да получат финансово участие от програма, при условие че отговарят на всяко от следните условия:
  - а) имат за резултат ясно въздействие и ползи по отношение на трансграничното сътрудничество, описано в програмния документ, и доказана добавена стойност за стратегиите и програмите на Съюза;
  - б) изпълняват се в програмната област;
  - в) попадат в една от следните категории:
    - i) интегрирани проекти, когато всеки бенефициер извършва част от дейностите на проекта на своя територия;
    - ii) симетрични проекти, когато подобни дейности се извършват успоредно в участващите държави;
    - iii) проекти в една държава, когато проектите се изпълняват главно или изцяло в една от участващите държави, но в полза на всички или някои от участващите държави, и когато са установени трансгранични въздействия и ползи.

2. Проектите, отговарящи на критериите в параграф 1, могат да бъдат частично изпълнявани извън програмната област, при условие че е спазено всяко от следните условия:
  - а) проектите са необходими за постигането на целите на програмата и са от полза за програмната област;
  - б) общата сума, разпределена по програмата за дейности извън програмната област, не надвишава 20 % от участието на Съюза на равнище програма;
  - в) задълженията на управляващите и одитните органи във връзка с управлението, контрола и одита на проекта се изпълняват от програмните органи или чрез споразумения, сключени с органи в държавите, в които се извършва дейността.
3. Всеки проект, включващ инфраструктурен компонент, възстановява участието на Съюза, ако в срок от пет години от приключването на проекта или в рамките на периода от време, определен в правилата за държавната помощ — когато е приложимо — е претърпял значителна промяна, която засяга естеството, целите или условията за изпълнение на проекта и която би довела до подкопаване на неговите първоначални цели. Неправомерно платените суми във връзка с проекта се събират от управляващия орган пропорционално на периода, за който изискването не е било изпълнено.
4. Управляващият орган се стреми да предотврати дублирането на дейности между проектите, финансирани от Съюза. За тази цел управляващият орган може да проведе консултациите, които смята за подходящи, като консултираните субекти, включително Комисията, предоставят необходимата подкрепа.
5. Управляващият орган предоставя на главния бенефициер на всеки избран проект документ, в който се посочват условията за предоставяне на подкрепа за проекта, включително конкретните изисквания относно продуктите или услугите, които следва да бъдат получени в резултат на проекта, финансовия план и графика за изпълнение.

Член 40

Покани за представяне на предложения

При всяка покана за представяне на предложения управляващият орган предоставя на кандидатите документ, в който се посочват условията за участието в поканата, подбора и изпълнението на проекта. Този документ включва също така конкретните изисквания относно конкретните крайни резултати по проекта, финансовия план и срока за изпълнение.

Член 41

Пряко възлагане

1. Проектите могат да бъдат възлагани без покана за представяне на предложения само в следните случаи и при условие че това е надлежно обосновано в решението за възлагане:
  - а) структурата, на която се възлага проектът, има *de jure* или *de facto* монопол;
  - б) проектът се отнася до действия със специфични характеристики, които изискват определен вид структура въз основа на нейната техническа компетентност, висока степен на специализация или административни правомощия.
2. В програмата се включва окончателен списък на големите инфраструктурни проекти, предложени за подбор без покана за представяне на предложения. След приемането на програмата, но не по-късно от 31 декември 2017 г., управляващият орган предоставя на Комисията пълните заявления за проекти, включително информацията, посочена в член 43, заедно с обосновката за пряко възлагане.
3. В програмата се включва индикативен списък на проектите, различни от големите инфраструктурни проекти, предложени за подбор без покана за представяне на предложения. Съвместният комитет за мониторинг може да реши да избере допълнителни проекти без покана за представяне на предложения по всяко време след приемането на програмата. И в двата случая се търси предварителното одобрение на Комисията. За тази цел управляващият орган предоставя на Комисията информацията, посочена в член 43, заедно с обосновката за пряко възлагане.
4. Проектите, предложени за подбор без покана за представяне на предложения, се одобряват от Комисията въз основа на двуетапна процедура, състояща се от представянето на кратко описание на проекта, последвано от цялостно заявление за проекта. На всеки етап Комисията уведомява управляващия орган за своето решение в срок от два месеца от датата на представяне на документа. Този срок може да бъде удължен при необходимост. Когато Комисията отхвърли предложен проект, тя уведомява управляващия орган за мотивите си.

Член 42

Участие във финансови инструменти

1. Програмата може да участва във финансов инструмент, при условие че последният е в съответствие с приоритетите на програмата.
2. В програмата се включва окончателен списък на участията във финансови инструменти. След приемането на програмата, но не по-късно от 31 декември 2017 г., управляващият орган предоставя на Комисията информацията, посочена в член 43.
3. Комисията разглежда предложеното участие, за да определи неговата добавена стойност и неговото съответствие с програмата.
4. Процесът на одобрение следва правилата на съответните финансови инструменти. Когато Комисията отхвърли предложено участие, тя уведомява управляващия орган за мотивите си.
5. Участието в съответните финансови инструменти подлежи на правилата, които се прилагат по отношение на самите инструменти.

Член 43

Съдържание на проектите

1. Документите от заявлението за проект съдържат най-малко следното:
  - a) анализ на проблемите и потребностите, които са основание за проекта, като се взимат предвид програмната стратегия и очакваното участие на програмата по отношение на съответния приоритет;
  - b) оценка на неговото трансгранично въздействие;
  - v) логическата рамка;
  - г) оценка на устойчивостта на очакваните резултати от проекта след неговото приключване;
  - д) обективно проверими показатели;
  - e) информация относно географския обхват и целевите групи на проекта;
  - ж) очакван срок на изпълнение на проекта и подробен план на работа;
  - з) анализ на въздействието на проекта върху междусекторните въпроси, посочени в член 4, параграф 3, буква г), когато е приложимо;
  - и) изискванията за изпълнение на проекта, включително следното:
    - i) идентифициране на бенефициерите и определяне на главния бенефициер, като се предоставят гаранции относно неговите компетенции в съответната област, както и неговия капацитет за административно и финансово управление;
    - ii) описание на структурата на управление и изпълнение на проекта;
    - iii) договорености между бенефициерите в съответствие с член 4б;
    - iv) договорености за мониторинг и оценка;
    - v) планове за информационни и комуникационни дейности, по-специално мерки за огласяване на подкрепата на Съюза за проекта;
  - й) подробен финансов план и бюджет.
2. Заявленията за проекти в случай на проекти, включващи инфраструктурен компонент от най-малко 1 милион евро, съдържат освен това:
  - a) подробно описание на инвестицията в инфраструктура и нейното местоположение;
  - b) подробно описание на компонента на проекта, свързан с изграждането на капацитет, с изключение на надлежно обосновани случаи;

- в) извършено цялостно проучване за осъществимост или негов еквивалент, включително анализа на вариантите, резултатите и независим преглед на качеството;
  - г) оценка на въздействието на проекта върху околната среда в съответствие с Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, както и, за участващите държави, които са страни по нея, с Конвенцията на ИКЕ на ООН за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст от 25 февруари 1991 г. (Конвенцията от Еспо);
  - д) доказателство от бенефициерите за собственост или достъп до земя;
  - е) разрешително за строеж.
3. По изключение и в надлежно обосновани случаи управляващият орган може да приеме по-късно подаване на документите, посочени в буква е).

Член 44

Публикуване на списък на проектите

1. С цел да се гарантира прозрачност по отношение на проектите, подкрепени от програма, управляващият орган поддържа списък на възложените проекти под формата на електронна таблица, което позволява сортиране, търсене, извличане, сравняване и лесно публикуване на данните в интернет. Списъкът на проектите е достъпен на уебсайта на програмата и се актуализира поне веднъж на всеки шест месеца. За да се стимулира многократното използване на списъка на проектите от частния сектор, гражданското общество или националната публична администрация, на уебсайта може ясно да са указани приложимите лицензионни правила, съобразно които са публикувани данните.

2. Списъкът съдържа най-малко следната информация:

- име на бенефициера (само юридическите лица; имената на физическите лица не се посочват);
- наименование на проекта;
- кратко описание на проекта;
- срок на изпълнение на проекта;
- общо допустими разходи;
- процент на съфинансиране от Съюза;
- пощенски код на проекта или друг подходящ показател за местоположението;
- географски обхват;
- дата на последното актуализиране на списъка на проектите.

3. Списъкът на проектите се предоставя на Комисията не по-късно от 30 юни на годината, следваща финансовата година, през която са избрани проектите. Тази информация се публикува на интернет сайт на институциите на Съюза.

ГЛАВА 2

Бенефициери

Член 45

Участие в проекти

1. Проектите включват бенефициери от поне една от участващите държави членки и една от участващите държави партньори, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 232/2014, или Руската федерация.

⁽¹⁾ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

2. Бенефициерите са физически или юридически лица, на които са отпуснати безвъзмездни средства за проект. Физически лица могат да бъдат бенефициери, доколкото това се изисква от естеството или характеристиките на дейността или целта, преследвана от заявителя. Участието на физически лица се решава на равнище програма.
3. Бенефициерите, посочени в параграф 1, трябва да отговарят на всяко от следните условия:
  - а) да са граждани на някоя от участващите държави или юридически лица, които ефективно са установени в програмната област, или международни организации, които извършват основната част от своите дейности в програмната област. Европейска група за териториално сътрудничество може да бъде бенефициер, независимо от мястото си на установяване, при условие че нейният географски обхват е в рамките на програмната област;
  - б) да отговарят на критериите за допустимост, определени за всяка процедура по подбор;
  - в) да не попадат в нито едно от положенията за отстраняване, посочени в член 106, параграф 1 и член 107 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.
4. Бенефициери, които не отговарят на критериите, посочени в параграф 3, буква а), могат да участват в допълнение към бенефициерите, посочени в параграф 1, при условие че е спазено всяко от следните условия:
  - а) те могат да участват в съответствие с членове 8 и 9 от Регламент (ЕС) № 236/2014;
  - б) тяхното участие се изисква от естеството и целите на проекта и е необходимо за неговото ефективно изпълнение;
  - в) общата сума, разпределена по програмата за бенефициери, които не отговарят на критериите, посочени в параграф 3, буква а), е в рамките на ограничението, посочено в член 39, параграф 2, буква б).

Член 46

Задължения на бенефициерите

1. Всеки проект определя главен бенефициер, представляващ партньорството.
2. Всички бенефициери активно си сътрудничат в разработването и изпълнението на проектите. Освен това те си сътрудничат по отношение на персонала и/или финансирането на проектите. Всеки бенефициер носи правна и финансова отговорност за дейностите, които изпълнява, и за дела от средствата на Съюза, които получава. Конкретните задължения, както и финансовите отговорности на бенефициерите се определят в споразумението, посочено в параграф 3, буква в).
3. Главният бенефициер:
  - а) получава финансовото участие от управляващия орган за изпълнението на проектните дейности;
  - б) гарантира, че бенефициерите получават общата сума на безвъзмездните средства възможно най-бързо и в пълен размер в съответствие с договореностите, посочени в буква в). Не се приспадат или удържат суми и не се налагат специални такси с равностоен ефект, които биха намалили размера на сумите за бенефициерите;
  - в) изготвя договорености за партньорство с другите бенефициери в споразумение, съдържащо разпоредби, които *inter alia* гарантират добро финансово управление на отпуснатите за проекта средства, включително договорености за възстановяване на неправомерно изплатени средства;
  - г) поема отговорност да гарантира изпълнението на целия проект;
  - д) гарантира, че разходите, представени от бенефициерите, са направени с цел изпълнение на проекта и отговарят на дейностите, определени в договора и съгласувани между всички бенефициери;
  - е) удостоверява дали разходите, представени от бенефициерите, са проверени съгласно член 32, параграф 1.

ГЛАВА 3

Допустимост на разходите

Член 47

Форми на безвъзмездните средства

1. Безвъзмездните средства могат да бъдат отпуснати под формата на:
  - а) възстановяване на определена част от действително направените допустими разходи, посочени в член 48;
  - б) финансиране с единна ставка, определено чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи;
  - в) еднократни суми;
  - г) възстановяване на база единични разходи;
  - д) съчетание от формите, посочени в букви а)—г), само когато всяка от тях обхваща различна категория разходи.
2. Безвъзмездните средства под формата, посочена в параграф 1, буква а), се изчисляват въз основа на допустимите разходи, действително направени от бенефициера, и за тях се прави предварителна бюджетна прогноза, която се представя с предложението и се включва в договора. Финансирането с единна ставка, посочено в параграф 1, буква б), обхваща специфични категории допустими разходи, които са ясно определени предварително чрез прилагане на процент. Еднократните суми, посочени в параграф 1, буква в), обхващат като цяло всички или някои специфични категории допустими разходи, които са ясно определени предварително. Единичните разходи, посочени в параграф 1, буква г), обхващат всички или някои специфични категории допустими разходи, които са ясно определени предварително чрез прилагане на сума за единица.
3. Безвъзмездните средства не могат да имат за цел или резултат реализирането на печалба в рамките на проекта. Прилагат се изключенията, определени в член 125, параграф 4 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

Член 48

Допустимост на разходите

1. Безвъзмездните средства не надвишават общ таван, изразен като процент и абсолютна стойност, която се определя въз основа на прогнозните допустими разходи. Безвъзмездните средства не надвишават допустимите разходи.
2. Допустимите разходи са разходи, действително направени от бенефициера, които отговарят на всеки от следните критерии:
  - а) направени са през срока на изпълнение на проекта. По-специално:
    - i) разходите, свързани с услуги и строителни работи, се отнасят до дейности, извършени през срока на изпълнение. Разходите за доставки се отнасят до доставка и монтиране на стоки през срока на изпълнение. Подписването на договор, правенето на поръчка или поемането на задължение за разход в рамките на срока на изпълнение за бъдещо предоставяне на услуги, строителни работи или стоки след изтичането на срока на изпълнение не отговарят на това изискване; паричните преводи между главния бенефициер и другите бенефициери могат да не бъдат сметнати за направени разходи;
    - ii) направените разходи следва да бъдат платени преди предаването на окончателните доклади. Те могат да бъдат платени впоследствие, при условие че са изброени в окончателния доклад заедно с предвидената дата на плащане;
    - iii) изключение се прави за разходите, свързани с окончателните доклади, включително за проверка на разходите, одит и окончателна оценка на проекта, които могат да бъдат направени след срока на изпълнение на проекта;
    - iv) процедурите за възлагане на поръчки, посочени в член 52 и следващи, могат да бъдат започнати и договорите могат да бъдат сключени от бенефициера (бенефициерите) преди началото на срока на изпълнение на проекта, при условие че са спазени разпоредбите на член 52 и следващи;

- б) посочени са в предвидения общ бюджет за проекта;
- в) необходими са за изпълнението на проекта;
- г) възможно е да бъдат установени и проверени, по-специално като се записват в счетоводната документация на бенефициера и се определят съгласно приложимите счетоводни стандарти и обичайните практики за определяне и анализ на разходите, приложими към бенефициера;
- д) отговарят на изискванията на приложимото данъчно и социално законодателство;
- е) те са разумни, основателни и съответстват на изискванията за добро финансово управление, и по-специално по отношение на икономията и ефикасността;
- ж) те са подкрепени от фактури или документи с еквивалентна доказателствена стойност.

3. Безвъзмездни средства могат да бъдат отпуснати със задна дата в следните случаи:

- а) когато заявителят може да докаже необходимостта от започване на проекта преди подписването на договора. Допустимите за финансиране разходи обаче не могат да са направени преди датата на подаване на заявлението за отпускане на безвъзмездни средства; или
- б) за разходи, свързани с проучвания и документация за проекти, включващи инфраструктурен компонент.

Безвъзмездни средства не могат да бъдат отпуснати със задна дата за вече приключени проекти.

4. С оглед на създаването на условия за здрави партньорства разходи, направени преди подаване на заявлението за безвъзмездни средства в рамките на проекти, на които са отпуснати безвъзмездни средства, са допустими, при условие че също са изпълнени следните условия:

- а) направени са след публикуването на поканата за представяне на предложения;
- б) ограничени са до пътни и дневни разходи на персонала, нает от бенефициерите, при условие че отговарят на условията на параграф 5, буква б);
- в) не надвишават максималния размер, определен на равнище програма.

5. При спазване на параграфи 1 и 2 допустими са следните преки разходи на бенефициера:

- а) разходите за персонал, назначен по проекта, при следните кумулативни условия:
  - те се отнасят до разходите за дейности, които бенефициерът не би извършил, ако проектът не е предприет;
  - те не трябва да надвишават разходите, които обикновено се поемат от бенефициера, освен ако е доказано, че това е от основно значение за изпълнението на проекта;
  - те се отнасят до действителните брутни заплати, включително вноски за социално осигуряване и други разходи, които влизат във възнаграждението;
- б) пътни и дневни разходи на персонала и други лица, участващи в проекта, при условие че те не надвишават нито разходите, обикновено покривани от бенефициера в съответствие с неговите правила и разпоредби, нито ставките, публикувани от Комисията към момента на мисията, ако се възстановяват въз основа на еднократни суми, единични разходи или финансиране с единна ставка;
- в) разходи за закупуване и наемане на оборудване (ново или втора употреба) и стоки специално за целите на проекта, при условие че те съответстват на пазарните цени;
- г) разходите за консумативи, специално закупени за проекта;

- д) разходи вследствие на договори, възложени от бенефициерите за целите на проекта;
  - е) разходи, произтичащи пряко от изисквания, наложени от настоящия регламент и от проекта (например действия за осигуряване на информация и видимост, оценки, външни одити, преводи), включително разходите за финансови услуги (например разходите за банкови преводи и финансови гаранции).
6. Съгласно член 4 дадена програма може да определи допълнителни правила за допустимост за програмата като цяло.

Член 49

Недопустими разходи

1. Не се считат за допустими следните разходи, свързани с изпълнението на проекта:
- а) дългове и такси за обслужване на дългове (лихви);
  - б) резерви за загуби или задължения;
  - в) разходи, декларирани от бенефициера и вече финансирани от бюджета на Съюза;
  - г) закупуване на земя или сгради на стойност над 10 % от допустимите разходи за съответния проект;
  - д) загуби от валутна обмяна;
  - е) мита, данъци и такси, включително ДДС, с изключение на случаите, когато не подлежат на възстановяване съгласно приложимото национално данъчно законодателство, освен ако е предвидено друго в съответните разпоредби, договорени с партньорските държави по ТГС;
  - ж) заеми на трети страни;
  - з) глоби, финансови санкции и разходи за съдебни спорове;
  - и) непаричното участие, определено в член 14, параграф 1.
2. Съгласно член 4 дадена програма може да обяви други категории разходи за недопустими.

Член 50

Еднократни суми, единични разходи и финансиране с единна ставка

1. Общата сума на финансиране въз основа на еднократни суми, единични разходи и финансиране с единна ставка не може да надвишава 60 000 евро за бенефициер и за проект, освен ако в програмата е определена друга сума съгласно член 4, но не по-голяма от 100 000 евро.
2. Използването на еднократни суми, единични разходи и финансиране с единна ставка се обосновава най-малко със следното:
- а) обосновка на уместността на тези форми на финансиране по отношение на естеството на проектите, както и с оглед на рисковете от нередности и измами и разходите за контрол;
  - б) посочване на разходите или категориите разходи, обхванати от еднократни суми, единични разходи или финансиране с единна ставка, които не включват недопустими разходи, посочени в член 49;

- в) описание на методите за определяне на еднократните суми, единичните разходи или финансирането с единна ставка, както и на условията за гарантиране в разумна степен на спазване на правилото за недопускане на печалба и принципите за съфинансиране и за избягване на двойно финансиране. Тези методи се основават на:
- i) статистически данни или подобни обективни средства; или
  - ii) подход, специфичен за всеки бенефициер, чрез използване на заверени или подлежащи на одит ретроспективни данни на бенефициера или на обичайните му практики за определяне и анализ на разходите.
3. След като сумите са оценени и одобрени от управляващия орган, те не се оспорват от последващи проверки.

Член 51

Непреки разходи

1. Непреките разходи могат да бъдат изчислени въз основа на единна ставка в размер до 7 % от допустимите преки разходи, с изключение на разходите, направени във връзка с предоставянето на инфраструктура, при условие че ставката се изчислява въз основа на коректен, справедлив и проверим метод на изчисление.
2. За непреки разходи по проекта се смятат онези допустими разходи, които не могат да бъдат определени като конкретни разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта, и не могат да бъдат счетоводно записани директно към него съгласно условията за допустимост, определени в член 48. Те не могат да включват недопустими разходи, посочени в член 49, или разходи, които вече са декларирани под друга разходна позиция или функция на бюджета на проекта.

ГЛАВА 4

Раздел 1

Обществени поръчки

Член 52

Приложими правила

1. Ако изпълнението на проект изисква възлагане на обществена поръчка за стоки, строителни работи или услуги от бенефициер, се прилагат следните правила:
  - а) когато бенефициерът е възлагаш орган или възложител по смисъла на законодателството на Съюза, приложимо към процедурите за възлагане на обществени поръчки, той може да приложи националните закони, подзаконови и административни разпоредби, приети във връзка със законодателството на Съюза, или разпоредбите на параграф 2;
  - б) когато бенефициерът е международна организация, тя може да прилага своите собствени правила за възлагане на обществени поръчки, ако те предлагат гаранции, равностойни на международно приетите стандарти;
  - в) когато бенефициерът е публичен орган на партньорска държава по ТГС, чието съфинансиране се прехвърля на управляващия орган, той може да приложи националните закони, подзаконови и административни разпоредби, при условие че споразумението за финансиране го позволява и общите принципи, посочени в параграф 2, буква а), са спазени.
2. Във всички други случаи се спазват следните задължения:
  - а) поръчката се възлага на участника, предложил икономически най-изгодната оферта или, ако е подходящо, на участника, предложил офертата с най-ниската цена, като се избягват всякакви конфликти на интереси;
  - б) за поръчки на стойност над 60 000 евро се прилагат също следните правила:
    - i) създава се комитет за оценка на заявленията и/или офертите въз основа на критериите за отстраняване, подбор и възлагане, публикувани от бенефициера предварително в тръжните документи. Комитетът трябва да се състои от нечетен брой членове с целия технически и административен капацитет, необходим за даването на информирано становище относно офертите/заявленията;
    - ii) трябва да бъдат гарантирани достатъчна прозрачност, лоялна конкуренция и съответна предварителна публичност;

- iii) гарантират се равно третиране, пропорционалност и недопускане на дискриминация;
  - iv) тръжните документи трябва да бъдат съставени в съответствие с най-добрите международни практики;
  - v) сроковете за подаване на заявленията или офертите трябва да бъдат достатъчно дълги, така че да предоставят на заинтересованите страни приемлив период от време за подготовка на техните оферти;
  - vi) кандидатите или оферентите се отстраняват от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка, ако попадат в някое от положенията, описани в член 106, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012. Кандидатите или оферентите трябва да удостоверят, че не се намират в някое от посочените положения. Освен това поръчките не могат да се възлагат на кандидати или оференти, които по време на процедурата за възлагане на обществена поръчка попадат в някое от положенията, посочени в член 107 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012;
  - vii) следват се процедурите за възлагане на обществени поръчки, предвидени в членове 53—56.
3. Във всички случаи се прилагат правилата за националност и произход, определени в членове 8 и 9 от Регламент (ЕС) № 236/2014.

Член 53

Процедури за възлагане на обществени поръчки за предоставяне на услуги

1. Поръчки за услуги на стойност 300 000 евро или повече се възлагат чрез международна ограничена тръжна процедура след публикуване на обявление за обществена поръчка. Обявлението за обществена поръчка се публикува във всички подходящи медии извън програмната област, като се посочва броят на кандидатите, които ще бъдат поканени да представят оферти, вариращ от четири до осем кандидати, и се гарантира истинска конкуренция.
2. Поръчки за услуги на стойност по-голяма от 60 000 евро, но по-малка от 300 000 евро, се възлагат посредством състезателна процедура на договаряне без публикуване. Бенефициерът се консултира с най-малко трима доставчици на услуги по свой избор и договаря условията на поръчката с един или повече от тях.

Член 54

Процедури за възлагане на обществени поръчки за доставка на стоки

1. Поръчки за доставка на стоки на стойност 300 000 евро или повече се възлагат посредством открита международна тръжна процедура след публикуване на обявление за обществена поръчка във всички подходящи медии извън програмната област.
2. Поръчки за доставка на стоки на стойност 100 000 евро или повече, но по-малка от 300 000 евро, се възлагат посредством открита тръжна процедура, публикувана в програмната област. На всички отговарящи на условията за допустимост оференти трябва да бъдат предоставени същите възможности, както на местните фирми.
3. Поръчки за доставка на стоки на стойност по-голяма от 60 000 евро, но по-малка от 100 000 евро, се възлагат посредством състезателна процедура на договаряне без публикуване. Бенефициерът се консултира с най-малко трима доставчици по свой избор и договаря условията на поръчката с един или повече от тях.

Член 55

Процедури за възлагане на обществени поръчки за строителни работи

1. Поръчки за строителни работи на стойност 5 000 000 евро или повече се възлагат посредством открита международна тръжна процедура или — с оглед на специфичните характеристики на някои строителни работи — посредством ограничена тръжна процедура след публикуване на обявление за обществена поръчка във всички подходящи медии извън програмната област.
2. Поръчки за строителни работи на стойност 300 000 евро или повече, но по-малка от 5 000 000 евро, се възлагат посредством открита тръжна процедура, публикувана в програмната област. На всички отговарящи на условията за допустимост оференти трябва да бъдат предоставени същите възможности, както на местните фирми.

3. Поръчки за строителни работи на стойност по-голяма от 60 000 евро, но по-малка от 300 000 евро, се възлагат посредством състезателна процедура на договаряне без публикуване. Бенефициерът се консултира с най-малко трима предприемачи по свой избор и договаря условията на поръчката с един или повече от тях.

Член 56

Използване на процедура на договаряне

Бенефициерът може да реши да използва процедура на договаряне въз основа само на една оферта в случаите, посочени в членове 266, 268, 270 от Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012.

Раздел 2

Финансова подкрепа за трети страни

Член 57

Финансова подкрепа за трети страни

1. Ако проектът изисква предоставянето на финансова подкрепа за трети страни, такава може да бъде дадена, при условие че:

- а) всяка трета страна дава адекватни гаранции по отношение на събирането на сумите;
- б) спазени са принципите на пропорционалност, прозрачност, добро финансово управление, равно третиране и недопускане на дискриминация;
- в) предотвратени са конфликти на интереси;
- г) финансовата подкрепа не може да се кумулира или отпуска със задна дата, включва, по принцип, съфинансиране и не може да има за цел или резултат реализирането на печалба за съответната трета страна;
- д) условията за предоставяне на такава подкрепа са строго определени в договора, за да се избегне възможността бенефициерът да действа по своя преценка. По-специално договарят определя категориите лица, които отговарят на условията за подкрепа, критериите за възлагане (включително критериите за определяне на точната сума) и определен списък на различните видове дейност, които могат да получат такава финансова подкрепа;
- е) максималният размер на финансовата подкрепа, която може да бъде платена, не надвишава 60 000 евро за трета страна, с изключение на случаите, когато финансовата подкрепа е основната цел на проекта.

2. Прилагат се правилата за националност и произход, предвидени в членове 8 и 9 от Регламент (ЕС) № 236/2014. Когато вторично отпуснатите безвъзмездни средства надвишават 60 000 евро, се прилагат *mutatis mutandis* правилата за участие, определени в член 52, буква б), подточка vi).

ДЯЛ VIII

ПЛАЩАНИЯ, ПРЕДСТАВЯНЕ И ПРИЕМАНЕ НА ОТЧЕТИ, ФИНАНСОВИ КОРЕКЦИИ И СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ

ГЛАВА I

Плащания

Член 58

Годишни бюджетни задължения

1. При споделено управление Комисията поема първоначалните бюджетни задължения след приемането на програмата от Комисията съгласно член 5.

2. При непряко управление Комисията поема първоначалните бюджетни задължения след приемането на програмата, след влизането в сила на споразумението за делегиране на задачи по изпълнението на бюджета на международна организация или на партньорска държава по ТГС, посочени в членове 81 и 82.

3. Впоследствие Комисията поема съответните бюджетни задължения не по-късно от 1 май на всяка финансова година. Размерът на годишните бюджетни задължения се определя в съответствие с финансовия план, като се вземат предвид напредъкът на програмата и наличните средства. Комисията уведомява управляващия орган при поемането на годишното бюджетно задължение.

Член 59

Общи правила за плащанията

1. Плащанията към управляващите органи могат да бъдат под формата на предварително финансиране или плащане на окончателното салдо.
2. Открива се банкова сметка в евро, специално предназначена за програмата. Когато плащания от Комисията преминават през банкова сметка, различна от тази на програмата, съответните суми и всички начислени лихви се превеждат в банковата сметка на програмата незабавно и изцяло.
3. На тези суми и всички начислени лихви не се приспадат или удържат суми и не се начисляват специални или други такси с равностоен ефект.

Член 60

Общи правила за изчисляване на предварителното финансиране

1. Всяка финансова година, след като управляващият орган е уведомен за годишното бюджетно задължение, той може да поиска като предварително финансиране изплащането на максимум 80 % от участието на Съюза за текущата финансова година. От втората финансова година към искането за предварително финансиране се прилага предварителният бюджет, обхващащ всички задължения и плащания на управляващия орган за двете счетоводни години след последното одитно становище, посочено в член 68. След като прегледа този доклад, направи оценка на реалните нужди от финансиране на програмата и провери наличните средства, Комисията извършва плащането на цялото или на част от исканото предварително финансиране не по-късно от 60 дни след датата, на която искането за плащане е заведено в Комисията.
2. През текущата финансова година управляващият орган може да поиска изплащането на целия размер или на част от средствата, за които е поето задължение, като допълнително предварително финансиране. Управляващият орган подкрепя искането си с междинен финансов доклад, в който доказва, че действително направените разходи или разходите, които се очаква да бъдат направени преди края на финансовата година, надвишават вече платените предварителни финансираня. Това допълнително плащане съставлява допълнително предварително финансиране освен ако не е одобрено с одитното становище, посочено в член 68.
3. Всяка финансова година от изпълнението на програмата Комисията извършва уравниване на предишните предварителни финансираня според действително направените допустими разходи, така както са одобрени в одитното становище, посочено в член 68, след приемане на отчетите, посочени в член 69, параграф 2. Въз основа на резултатите от горепосоченото уравниване Комисията извършва при необходимост съответните финансови корекции.

Член 61

Прекъсване на срока за плащане

1. Оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити по смисъла на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 може да прекъсне срока за плащане по искане за плащане за максимален срок от шест месеца при някое от следните обстоятелства:
  - а) вследствие на сведенията, предоставени от национален одитен орган или одитен орган на Съюза, са налице явни доказателства, които говорят за съществуването на съществен недостатък във функционирането на системата за управление и контрол;
  - б) оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити трябва да направи допълнителни проверки, когато до него достигне информация, че разходи са свързани с нередност със значителни финансови последици;
  - в) не е представен някой от документите, изисквани по силата на член 77;
  - г) не е представен някой от документите, изисквани по силата на членове 60 и 64.

Управляващият орган може да приеме удължаване на срока за прекъсване с още три месеца.

2. Оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити ограничава прекъсването само до частта от разходите, обхваната от искането за плащане, до която се отнасят обстоятелствата, посочени в параграф 1, първа алинея, освен ако не е възможно да се определи частта на съответните разходи. Оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити незабавно уведомява писмено държавата членка, на чиято територия се намира управляващият орган, и управляващия орган за причините за прекъсването и ги приканва да поправят ситуацията. Оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити слага край на прекъсването веднага след като бъдат предприети необходимите мерки. Това прекъсване може да бъде удължено над шест месеца, ако не са взети необходимите мерки.

Член 62

Спиране на плащанията

1. Комисията може да спре всички плащания или част от тях при някое от следните обстоятелства:
  - а) налице е сериозен недостатък във връзка с ефективното функциониране на системите за управление и контрол на програмата, който излага на риск участието на Съюза и за чието отстраняване не са били предприети мерки;
  - б) съществува сериозно нарушение от страна на участващите държави на задълженията им по член 31;
  - в) разходи са свързани с нередност със сериозни финансови последици, която не е била отстранена;
  - г) налице е сериозен недостатък в качеството и надеждността на системата за оценка и мониторинг;
  - д) налице са доказателства, произтичащи от мониторинг, оценка или одит, че програмата не постига резултати в съответствие с графика, посочени в член 4, и докладваното в съответствие с член 77.
2. Комисията може да реши да спре плащането на цялото предварително финансиране или на част от него, след като даде на управляващия орган възможност да представи своите коментари.
3. Комисията отменя спирането на всички плащания или на част от тях, когато управляващият орган е предприел необходимите мерки, за да даде възможност за отмяна на спирането.

Член 63

Плащания към главни бенефициери

1. Плащанията към главните бенефициери могат да бъдат под една от следните форми:
  - а) предварително финансиране;
  - б) междинно плащане;
  - в) плащане на окончателното салдо.
2. Управляващият орган гарантира, че плащанията към главните бенефициери се извършват във възможно най-кратък срок съгласно подписания договор. Не се приспадат или удържат суми, освен въз основа на подписания договор, и не се начисляват специални такси с равностоен ефект, които биха намалили размера на тези плащания.

Член 64

Плащане на окончателното салдо

1. До 30 септември 2024 г. управляващият орган представя искането за плащане на окончателното салдо, придружено от документите, посочени в член 77, параграф 5.
2. Окончателното салдо се изплаща не по-късно от три месеца след датата на уравниване на сметките от последната счетоводна година или един месец след датата на приемане на окончателния доклад за изпълнението в зависимост от това коя дата е по-късна.

Член 65

Изключване от отмяна

1. Засегнатата от отмяната сума се намалява със сумите, които управляващият орган не е бил в състояние да декларира пред Комисията поради:
  - а) проекти, спрени поради съдебно производство или административно обжалване със суспензивно действие; или
  - б) форсмажорни обстоятелства, които сериозно засягат изпълнението на цялата програма или на част от нея;
  - в) прилагане на членове 61 и 62;
2. Управляващият орган който твърди, че са били налице форсмажорни обстоятелства съгласно параграф 1, буква б), доказва преките последици от форсмажорните обстоятелства върху изпълнението на цялата програма или на част от нея. За целите на параграф 1, букви а) и б) намалението може да бъде поискано веднъж, в случай че спирането или форсмажорните обстоятелства са продължили не повече от една година, или няколко пъти в зависимост от продължителността на форсмажорните обстоятелства или броя на годините между датата на съдебното или административното решение, спиращо изпълнението на проекта, и датата на окончателното съдебно или административно решение.
3. До 15 февруари управляващият орган предава на Комисията информация относно посочените в параграф 1 изключения за сумата, която е трябвало да бъде декларирана до 31 декември на предходната финансова година.

Член 66

Процедура за отмяна

1. Комисията своевременно уведомява управляващия орган, когато е налице риск от отмяна съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 236/2014.
2. Въз основа на информацията, получена към 15 февруари, Комисията уведомява управляващия орган относно размера на отмяната, до която е довела информацията.
3. Управляващият орган разполага с два месеца, за да се съгласи със сумата, която трябва да бъде отменена, или да представи коментари.
4. До 30 юни управляващият орган представя на Комисията изменен финансов план, отразяващ за съответната финансова година въздействието на намаления размер на подкрепата върху тематичните цели или техническата помощ по програмата. Ако планът не бъде представен, Комисията изменя финансовия план, като намалява участието на Съюза за съответната финансова година. Намалението засяга пропорционално тематичните цели и техническата помощ.
5. Комисията изменя решението за приемане на програмата.

Член 67

Използване на еврото

1. Разходите, направени в друга валута, се преизчисляват в евро от управляващия орган и от бенефициера, като използват месечния счетоводен обменен курс на Комисията за един от следните месеци:
  - а) месеца, през който са направени разходите;
  - б) месеца, през който разходите са представени за проверка в съответствие с член 32, параграф 1;
  - в) месеца, през който разходите са докладвани на главния бенефициер.
2. Избраният метод се посочва в програмата и се прилага за цялата продължителност на програмата. За техническата помощ и за проектите могат да се прилагат различни методи.

ГЛАВА 2

Представяне и приемане на отчетите

Член 68

Представяне на отчетите

1. Отчетите на програма се изготвят от управляващия орган. Отчетите са независими и се водят отделно, като обхващат единствено трансакциите, свързани със програмата. Чрез тях се извършва аналитичен мониторинг на програмата по приоритети и техническа помощ.
2. До 15 февруари управляващият орган предоставя в годишния си доклад до Комисията следната финансова информация:
  - а) отчетите за предходната счетоводна година;
  - б) декларация за управлението, подписана от представителя на управляващия орган в уверение на това, че:
    - i) информацията е подходящо представена, пълна и точна;
    - ii) разходите са използвани по предназначение;
    - iii) въведените системи за контрол дават необходимите гаранции по отношение на законосъобразността на съответните трансакции;
  - в) годишно обобщение на осъществения от управляващия орган контрол, включително анализ на естеството и размера на установените грешки и слабости в системите, както и коригиращите действия, които са предприети или планирани;
  - г) одитно становище относно годишните отчети;
  - д) годишен одитен доклад, изготвен от одитния орган, в който се предоставя обобщение на извършените одити, включително анализ на естеството и размера на установените грешки и слабости както на равнище система, така и за проекти, а също и коригиращите действия, които са предприети или планирани;
  - е) приблизителна оценка на разходите, направени от 1 юли до 31 декември на предходната година;
  - ж) списъка на проектите, приключени през счетоводната година.
3. Отчетите, посочени в параграф 2, буква а), се представят за всяка програма и включват на равнището на всеки приоритет и техническа помощ:
  - а) направените и платени разходи и реализираните и получени приходи от управляващия орган;
  - б) опростените и събраните през счетоводната година суми, сумите, подлежащи на събиране до края на счетоводната година, и неподлежащите на събиране суми.
4. В одитното становище, посочено в параграф 2, буква г), се установява дали отчетите дават вярна и точна представа, дали свързаните с тях трансакции са законосъобразни и редовни и дали съответно въведените системи за контрол функционират. В становището се заявява също така дали одитната дейност поставя под съмнение твърденията в декларацията за управлението, посочена в параграф 2, буква б).

Член 69

Приемане на отчетите

1. Комисията проверява отчетите и уведомява управляващия орган до 31 май на годината, следваща края на счетоводната година, дали приема, че отчетите са пълни, точни и верни.
2. Въз основа на направените допустими разходи, заверени от одитното становище, посочено в член 68, параграф 2, буква г), Комисията уравнива предварителното финансиране.
3. Приемането на отчетите не засяга евентуалното извършване на последващи финансови корекции в съответствие с член 72.

Член 70

Срок за съхранение на отчетните документи

1. Управляващият орган и бенефициерите съхраняват всички документи, свързани с програмата или проект, за срок от пет години от датата на плащането на салдото по програмата. По-специално те съхраняват докладите и удостоверяващите документи, както и отчетите, счетоводните документи и всякакви други документи, свързани с финансирането на програмата (включително всички документи, отнасящи се до възлагането на поръчка) и проектите.
2. Независимо от параграф 1, документацията във връзка с одити, обжалвания, съдебни спорове или подадени иски за вземания, възникнали вследствие на изпълнението на програмата или проекта, се съхранява до приключването на тези одити, обжалвания, съдебни спорове или иски.

ГЛАВА 3

Финансови корекции и събиране

Раздел 1

Финансови корекции

Член 71

Финансови корекции от страна на управляващия орган

1. Управляващият орган на първо място носи отговорност за предотвратяването и разследването на нередностите и за извършването на необходимите финансови корекции и събирането на вземания. В случай на системна нередност управляващият орган разширява своите разследвания, за да обхване всички операции, които потенциално могат да бъдат засегнати.

Управляващият орган прави финансовите корекции, необходими във връзка с единични или системни нередности, открити в проектите, техническата помощ или програмата. Финансовите корекции се изразяват в отмяна на цялото участие на Съюза или на част от него за даден проект или за техническа помощ. Управляващият орган взема предвид характера и сериозността на нередностите и финансовата загуба и прилага пропорционална финансова корекция. Финансовите корекции се вписват в годишните отчети от управляващия орган за счетоводната година, през която е взето решението за отмяна.

2. Отмененото в съответствие с параграф 1 участие на Съюза може да бъде повторно използвано в рамките на съответната програма при условията, посочени в параграф 3.
3. Отмененото в съответствие с параграф 1 участие не може да бъде повторно използвано за проекта, който е предмет на финансова корекция, или — когато финансовата корекция се извършва за системна нередност — за всеки проект, засегнат от системната нередност.

Член 72

Финансови корекции от страна на Комисията

1. Комисията прави финансови корекции, като отменя цялото участие на Съюза или част от него в дадена програма и извършва събиране от управляващия орган с цел изключване от финансиране от Съюза на разходи, които са направени в нарушение на приложимото законодателство или са свързани с недостатъци в системите за управление и контрол на програмата, открити от Комисията или от Европейската сметна палата.
2. Дадено нарушение на приложимото законодателство води до финансова корекция само във връзка с разходите, които са декларирани на Комисията, и когато е изпълнено едно от следните условия:
  - а) нарушението е повлияло върху избора на проект или договор за техническа помощ или в случаите, при които поради естеството на нарушението е невъзможно да се определи това въздействие, но съществува основателен риск нарушението да е оказало подобно влияние;
  - б) нарушението е повлияло на размера на разходите, декларирани от програмата, или в случаите, при които поради естеството на нарушението е невъзможно да се даде количествено изражение на неговите финансови последици, но съществува основателен риск нарушението да е оказало подобно влияние.

3. По-специално Комисията прави финансови корекции, когато след извършване на необходимата проверка тя прави някое от следните заключения:

- а) налице е сериозен недостатък в системите за управление и контрол на програмата, който излага на риск вече платеното от Съюза участие в програмата;
- б) управляващият орган не е спазил своите задължения съгласно член 71 преди откриването на процедурата за финансова корекция по настоящия параграф;
- в) разходите, декларирани в годишния или окончателния доклад, са неправомерни и не са коригирани от управляващия орган преди откриването на процедурата за финансова корекция по настоящия параграф.

Комисията основава своите финансови корекции на констатираните отделни случаи на нередности, като отчита дали нередността е системна. Когато не е възможно да се определи точно размерът на неправомерните разходи, Комисията прилага единна ставка или екстраполирана финансова корекция.

4. Когато взема решение относно размера на финансова корекция по параграф 3, Комисията зачита принципа на пропорционалност, като взема предвид естеството и сериозността на нередността и степента и финансовите последици от недостатъците в системите за управление и контрол, установени в програмата.

5. Когато Комисията основава позицията си на доклади от одитори, различни от одиторите от нейните служби, тя прави свои собствени заключения относно финансовите последици, след като изслуша управляващия орган и одиторите.

6. Приключването на програма не засяга правото на Комисията да предприеме на по-късен етап финансови корекции спрямо управляващия орган.

7. Критериите за определяне на равнището на финансови корекции, което ще се прилага, и критериите за прилагане на фиксирана ставка или екстраполирана финансова корекция са тези, които са приети в съответствие с Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално член 144, както и тези, които се съдържат в Решението на Комисията от 19 декември 2013 г. ⁽²⁾

Член 73

Процедура

1. Преди да вземе решение за финансова корекция, Комисията уведомява управляващия орган за предварителните заключения от своята проверка и изисква от управляващия орган да представи коментарите си в срок от два месеца.

2. Когато Комисията предлага финансова корекция въз основа на екстраполация или на единна ставка, на управляващия орган се предоставя възможност да докаже чрез проверка на съответната документация, че действителната степен на нередност е по-ниска от преценката на Комисията. Със съгласието на Комисията управляващият орган може да ограничи обхвата на тази проверка до подходяща част или извадка от съответната документация. Освен в надлежно обосновани случаи, срокът, който се предоставя за проверката, не надвишава два месеца след двумесечния срок, посочен в параграф 1.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

⁽²⁾ Решение на Комисията от 19 декември 2013 г. за установяване и одобряване на насоките за определяне на финансовите корекции от страна на Комисията по отношение на разходите, финансирани от Съюза в рамките на споделеното управление, в случаите на неспазване на правилата за възлагане на обществени поръчки (C(2013) 9527).

3. Комисията взема предвид всяко доказателство, представено от управляващия орган в сроковете, посочени в параграфи 1 и 2.
4. В случай че управляващият орган не приеме предварителните заключения на Комисията, управляващият орган се кани на изслушване от Комисията с цел да се гарантира, че цялата информация, която е от значение, и всички коментари са налице като основа за заключенията на Комисията относно прилагането на финансовата корекция.
5. В случай на споразумение и без да се засяга параграф 6, управляващият орган може да използва отново отмененото участие за съответната програма в съответствие с член 71, параграф 2.
6. С оглед на извършване на финансови корекции Комисията взема решение в срок от шест месеца от датата на изслушването или от датата на получаване на допълнителна информация, когато управляващият орган се съгласи да представи такава допълнителна информация след изслушването. Комисията взема предвид цялата информация и коментарите, предоставени в хода на процедурата. Ако не се проведе изслушване, шестмесечният период започва да тече два месеца след датата на писмото покана за изслушването, изпратено от Комисията.
7. Когато Комисията или Европейската сметна палата установи нередности, които показват сериозен недостатък в ефективното функциониране на системите за управление и контрол, произтичащата от това финансова корекция води до намаляване на участието на Съюза.

Първа алинея не се прилага в случай на сериозен недостатък в ефективното функциониране на системите за управление и контрол, който преди датата на установяването от Комисията или Европейската сметна палата:

- a) е бил идентифициран в декларацията за управлението, годишния контролен доклад или одитното становище, представени на Комисията в съответствие с член 68, или в други одитни доклади на одитния орган, представени на Комисията, и са били предприети подходящи мерки; или
- b) е бил предмет на подходящи коригиращи мерки от страна на управляващия орган.

Оценката на сериозните недостатъци в ефективното функциониране на системите за управление и контрол се основава на приложимото право към момента на подаване на съответните декларации за управлението, годишни контролни доклади и одитни становища.

Когато взема решение относно финансова корекция, Комисията:

- a) зачита принципа на пропорционалност, като взема предвид естеството и значимостта на сериозните недостатъци в ефективното функциониране на системата за управление и контрол и техните финансови отражения върху бюджета на Съюза;
- b) за целите на прилагането на единна ставка или екстраполирана корекция, изключва неправомерните разходи, установени преди това от управляващия орган, които са били подложени на корекция в отчетите и разходите — предмет на текуща оценка за тяхната законосъобразност и редовност;
- v) взема предвид единната ставка или екстраполираните корекции, приложени към разходите от управляващия орган за други сериозни недостатъци, установени от управляващия орган, при определянето на остатъчния риск за бюджета на Съюза.

Раздел 2

Събиране

Член 74

Финансови отговорности и събиране.

1. Управляващият орган носи отговорност за събирането на неправомерно изплатени суми.
2. В случай че събирането се отнася до нарушение на правни задължения от страна на управляващия орган, произтичащи от настоящия регламент и от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012, управляващият орган носи отговорност за възстановяването на съответните суми към Комисията.

3. В случай че събирането се отнася до системни пропуски в системите за управление и контрол на програмата, управляващият орган носи отговорност за възстановяването на съответните суми на Комисията в съответствие с разпределението на задълженията между участващите държави, определено в програмата.
4. В случай че събирането се отнася до дълг на бенефициер, установен в държава членка, или управляващият орган не успее да събере вземането, държавата членка, в която се намира въпросният бенефициер, извършва плащането на дълга на управляващия орган, преди да се обърне към бенефициера.
5. В случай че събирането се отнася до дълг на бенефициер, установен в партньорска държава по ТГС, и управляващият орган не успее да събере вземането, степента на отговорност на партньорската държава по ТГС, в която се намира въпросният бенефициер, е определената в съответните споразумения за финансиране, посочени в членове 8 и 9.

Член 75

Възстановяване на суми към управляващия орган

1. Управляващият орган събира от главния бенефициер неправомерно изплатените суми заедно с лихвите за просрочени плащания. Съответните бенефициери възстановяват на главния бенефициер неправомерно изплатените суми съгласно споразумението за партньорство, подписано между тях. Ако главният бенефициер не успее да осигури възстановяване на сумите от съответния бенефициер, управляващият орган уведомява официално бенефициера да възстанови сумите на главния бенефициер. Ако съответният бенефициер не възстанови сумите, управляващият орган предявява искане към участващата държава, в която е установен съответният бенефициер, да възстанови неправомерно изплатените суми в съответствие с член 74, параграфи 2—5.
2. Управляващият орган проявява надлежно усърдие, за да гарантира възстановяване на средствата по нарежданията за събиране на вземания с подкрепа от участващите държави. По-специално управляващият орган гарантира, че вземането е безспорно, ликвидно и дължимо. Когато управляващият орган възнамерява да се откаже изцяло или частично от събирането на установено вземане, той гарантира, че отказът е правомерен и съответства на принципите на добро финансово управление и пропорционалност. Решението за отказ трябва да се представи на съвместния комитет за мониторинг за предварително одобрение.
3. Управляващият орган информира Комисията за всички стъпки, предприети за събиране на дължимите суми. Комисията може по всяко време да поеме задачата за събиране на сумите директно от бенефициера или от съответната участваща държава.
4. Досието, предадено на участваща държава или на Комисията, съдържа всички документи, необходими за събирането, както и доказателства за стъпките, предприети от управляващия орган за събиране на дължимите суми.
5. Сключените от управляващия орган договори съдържат клауза, чрез която Комисията или участващата държава, в която е установен бенефициерът, събира всички суми, дължими на управляващия орган, ако последният не успее да ги събере.

Член 76

Възстановяване на суми на Комисията

1. Всяко възстановяване на суми, дължими на Комисията, се извършва преди падежа, указан в нареждането за събиране. Падежът е 45 дни от датата на издаване на дебитното известие.
2. Всяко забавяне на възстановяването поражда лихва за просрочено плащане, която започва да тече от падежа и приключва на датата на действителното плащане. Процентът на тази лихва е три и половина пункта над прилагания от Европейската централна банка лихвен процент спрямо основните ѝ операции за рефинансиране в първия работен ден от месеца на падежа. Суми, които подлежат на възстановяване, могат да бъдат прихванати от суми от всякакъв вид, които се дължат на бенефициера или участваща държава. Това не засяга правото на страните да се споразумеят за плащане на вноски.

ДЯЛ IX

ДОКЛАДВАНЕ, МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Член 77

Годишни доклади на управляващия орган

1. До 15 февруари управляващият орган предоставя на Комисията годишен доклад, одобрен от съвместния комитет за мониторинг. Този годишен доклад включва техническа част и финансова част, обхващащи предходната счетоводна година.
2. Техническата част описва:
  - а) напредъка, постигнат при изпълнението на програмата и нейните приоритети;
  - б) подробен списък на подписаните договори, както и списък на подобрите проекти, по които все още не са сключени договори, включително резервните списъци;
  - в) извършените дейности за техническа помощ;
  - г) мерките, предприети за мониторинг и оценка на проекти, резултатите от тях и предприетите действия за справяне с установените проблеми;
  - д) осъществените информационни и комуникационни дейности.
3. Финансовата част се изготвя в съответствие с член 68, параграф 2.
4. Освен това годишният доклад съдържа дейностите, предвидени да бъдат изпълнени през следващата счетоводна година. Това включва:
  - а) актуализирана одитна стратегия;
  - б) работната програма, финансовия план и планираното използване на техническа помощ;
  - в) годишния план за мониторинг и оценка в съответствие с член 78, параграф 2;
  - г) годишния план за информационни и комуникационни дейности в съответствие с член 79, параграф 4.
5. До 30 септември 2024 г. управляващият орган представя на Комисията окончателен доклад, одобрен от съвместния комитет за мониторинг. Окончателният доклад съдържа *mutatis mutandis* информацията, изисквана съгласно параграфи 2 и 3 по-горе, за последната счетоводна година и за целия срок на програмата.

Член 78

Мониторинг и оценка

1. Мониторингът и оценката на програмата целят подобряване на качеството на нейното оформяне и изпълнение, както и оценяване и подобряване на нейната съгласуваност, ефективност, ефикасност и въздействие. Констатациите от мониторинга и оценките се вземат предвид в цикъла на програмиране и изпълнение.
2. Програмата включва примерен план за мониторинг и оценка за целия срок на програмата. Всяка програма съставя впоследствие годишен план за мониторинг и оценка, който се изпълнява от управляващия орган в съответствие с насоките и методиката за оценка на Комисията. Годишният план се предоставя на Комисията не по-късно от 15 февруари.
3. Освен ежедневиия мониторинг управляващият орган извършва мониторинг на програмата и проекта с оглед на постигането на резултати.
4. Комисията има достъп до всички доклади за мониторинг и оценка.

5. Комисията може във всеки момент да стартира оценка или мониторинг на програмата или на част от нея. Резултатите от тези действия, които се съобщават на съвместния комитет за мониторинг и на управляващия орган на съответната програма, могат да доведат до корекции в програмата.

ДЯЛ X

ВИДИМОСТ

Член 79

Видимост

1. Основната отговорност за това да осигурят разпространението на подходяща информация сред обществеността следва да бъде както на управляващия орган, така и на бенефициерите.
2. Управляващият орган и бенефициерите гарантират съответна видимост на участието на Съюза в програми и проекти с цел да се засили осведомеността на обществото относно действията на Съюза и да се създаде последователен облик на подкрепата на Съюза във всички участващи държави.
3. Управляващият орган гарантира, че неговата стратегия за видимост и мерките за видимост, предприети от бенефициерите, съответстват на насоките на Комисията.
4. В програмата се включват комуникационната стратегия за целия срок на програмата и примерен план за информационните и комуникационните дейности през първата година, включително мерки за осигуряване на видимост. Всяка програма съставя впоследствие годишен план за информационни и комуникационни дейности, който се изпълнява от управляващия орган. Посоченият план се предоставя на Комисията не по-късно от 15 февруари.

ТРЕТА ЧАСТ

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ДЯЛ I

НЕПРЯКО УПРАВЛЕНИЕ С МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Член 80

Международни организации като управляващ орган

1. Участващите държави могат да предложат програмата да се управлява от международна организация.
2. Само международни организации по смисъла на член 43 от Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 могат да бъдат предложени за управляващ орган.
3. Международната организация трябва да отговаря на изискванията, определени в член 60 от Регламент (ЕС) № 966/2012.
4. Преди Комисията да приеме дадена програма, тя получава доказателства, че са изпълнени изискванията, посочени в параграф 3.

Член 81

Правила, приложими към програми, управлявани от международна организация

1. Комисията и международната организация сключват споразумение, в което подробно се описват правилата, приложими към програмата. В случай че програмата участва във финансов инструмент съгласно член 42, се спазват условията и изискванията за докладване, посочени в член 140 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.
2. Разпоредбите, които се съдържат във втора част, се прилагат към програми, управлявани от международна организация, освен ако в споразумението, посочено в параграф 1, е предвидено друго.

ДЯЛ II

НЕПРЯКО УПРАВЛЕНИЕ С ПАРТНЬОРСКА ДЪРЖАВА ПО ТГС

Член 82

Партньорски държави по ТГС като управляващ орган

1. Участващите държави могат да предложат програмата да се управлява от партньорска държава по ТГС.
2. Естеството на задачите, възложени на посочената партньорска държава по ТГС, се определят в споразумение, подписано от Комисията и партньорската държава по ТГС, съгласно разпоредбите относно непрякото управление, съдържащи се в Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 и в Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012.
3. В споразумението, посочено в параграф 2, подробно се описват правилата, приложими за програмата. По-специално в споразумението се определят разпоредбите от втора част, които се прилагат с оглед на естеството на задачите, възложени на управляващия орган, и съответните суми.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 83

Преходни разпоредби

Регламент (ЕО) № 951/2007 на Комисията ⁽¹⁾ продължава да се прилага спрямо правните актове и задълженията по изпълнение на бюджета за финансовите години, предхождащи 2014 г.

Член 84

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на третия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2014 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 18 август 2014 година.

За Комисията
Председател
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 951/2007 на Комисията от 9 август 2007 г. за установяване на правила за прилагане на програмите за трансгранично сътрудничество, финансирани в рамките на Регламент (ЕО) № 1638/2006 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общи разпоредби за създаване на Европейски инструмент за добросъседство и партньорство (ОВ L 210, 10.8.2007 г., стр. 10).

ПРИЛОЖЕНИЕ

Критерии за определяне за управляващия орган

Процедурата за определяне се основава на следните елементи на вътрешен контрол:

1. Вътрешна среда за контрол

- i) Организационна структура, която покрива функциите на управляващия орган и разпределението на функциите между всички структури и в рамките на всяка от тях, както е описано във втора част, дял IV, глава 2, като се гарантира, че принципът на разделение на функциите се спазва, когато това е приложимо.
- ii) В случай че се делегират задачи на междинни звена, уредба, чрез която се гарантират определянето на техните съответни отговорности и задължения, проверката на капацитета им да изпълняват делегираните им задачи и наличието на процедури за отчитане.
- iii) Процедури за докладване и мониторинг за предотвратяване, откриване и поправяне на нередности и за събиране на недължимо платени суми.
- iv) План за разпределяне на необходимите човешки ресурси с нужните умения на отделните равнища и за отделните функции в организацията.

2. Управление на риска

Предвид принципа на пропорционалност — система, която да гарантира, че се извършва подходяща процедура за управление на риска поне веднъж годишно и особено при настъпване на съществени промени в дейностите.

3. Дейности по управление и контрол

- i) Процедури за подбор на проекти, чрез които се гарантират принципите на прозрачност, равно третиране, недискриминация, обективност и лоялна конкуренция. С оглед на спазването на тези принципи:
  - a) подборът и възлагането на проектите се извършват въз основа на предварително обявени критерии за подбор и възлагане, които са определени в таблицата за оценка. Чрез критериите за подбор се оценява способността на кандидата да осъществи предложеното действие или работна програма. Критериите за възлагане се използват за оценяване на качеството на предложението за проект спрямо обявените цели и приоритети;
  - б) по отношение на безвъзмездните средства се прилагат правила за предварителни и последващи действия, свързани с публичността;
  - в) кандидатите се уведомяват писмено за резултатите от оценяването. Ако исканите безвъзмездни средства не бъдат предоставени, управляващият орган представя причините за отхвърлянето на заявлението, като посочва на кои критерии за подбор и възлагане заявлението не отговаря;
  - г) избягват се всички конфликти на интереси;
  - д) към всички кандидати се прилагат еднакви правила и условия.
- ii) Процедури за управление на договорите.
- iii) Процедури за проверки, включително административни проверки по отношение на всяко искане за плащания, подадено от бенефициерите, и проверки на място на проектите.
- iv) Процедури за обработване и разрешаване на плащанията.
- v) Процедури за създаване на система за електронно събиране, записване и съхраняване на данни за всеки проект и за гарантиране на това, че сигурността на информационните системи отговаря на международно приетите стандарти.
- vi) Процедури, установени от управляващия орган, за да се гарантира, че бенефициерите поддържат отделна счетоводна система или подходящ счетоводен код за всички трансакции, отнасящи се до даден проект.

- vii) Процедури за въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите.
- viii) Процедури за изготвяне на отчетите и за гарантиране на това, че тези отчети са верни, пълни и точни и че разходите отговарят на приложимите правила.
- ix) Процедури, с които да се осигурят адекватна одитна следа и система за архивиране.
- x) Процедури за изготвяне на декларацията за управлението, предоставяща гаранции, на доклад относно извършените проверки и констатираните слабости и на годишния отчет за окончателните одити и проверки.
- xi) Когато са делегирани задачи на междинни звена, критериите за определяне следва да включват оценяване на установените процедури, за да се гарантира, че управляващият орган проверява капацитета на междинните звена за извършване на задачите и за мониторинг на правилното изпълнение на тези задачи.

4. Информация и комуникация

- i) Управляващият орган получава или изготвя и използва необходимата информация за подпомагане на функционирането на други елементи на вътрешния контрол.
- ii) Управляващият орган разпространява вътрешно информацията, включително относно целите и отговорностите във връзка с вътрешния контрол, необходима за подпомагане на функционирането на други елементи на вътрешния контрол.
- iii) Управляващият орган осъществява връзка с външни страни по въпроси, засягащи функционирането на други елементи на вътрешния контрол.

5. Мониторинг

Документирани процедури, проверки и оценки, извършени с цел да се установи, че елементите на вътрешния контрол са налице и функционират.
